

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

SORGULAMA TOPLULUĞU KURAMI
(Community of Inquiry Theory)

Öğr. Gör. Dilara Arzugül AKSOY
Bayburt Üniversitesi

Öğr. Gör. İsa BİNGÖL
Bayburt Üniversitesi

Doç. Dr. Aras BOZKURT
Anadolu Üniversitesi

Eğitim sosyal bir süreçtir. Eğitim bir gelişme sürecidir. Eğitim hayata hazırlık değildir: Eğitim hayatın kendisidir.

John Dewey

İçindekiler

Hedef kazanımlar	3
Özet	4
Kavram ağı	5
1. Sorgulama Topluluğu Kuramı	5
1.1. Sosyal Bulunuşluk	7
1.1.1. Açık İletişim (Open Communication)	8
1.1.2. Grup Uyumu (Group Cohesion)	8
1.1.3. Duyuşsal İfade (Emotional Expression)	8
1.2. Bilişsel Bulunuşluk	9
1.2.1. Tetikleyici Olay	10
1.2.2. Keşif	10
1.2.3. İlişkilendirme	10
1.2.4. Çözüm	10
1.3. Öğretimsel Bulunuşluk	10
1.3.1. Öğretim Tasarımı ve Organizasyonu (Design and Organization)	11
1.3.2. Söylemi Kolaylaştırma (Facilitating Discourse)	11
1.3.3. Öğretimi Yönlendirme (Direct Instruction)	11
2. Sorgulama Topluluğu Kuramına Yönelik Değerlendirmeler	12
3. Kuramın Uygulamasına Yönelik Sistemik Tarama	13
4. Kuramın Örnek Uygulamaları	24
5. Sonuç ve Öneriler	30
6. Bölüm Sözlüğü	31
7. Kaynakça	33

Hedef kazanımlar

Bu bölümü tamamladığınızda;

1. Sorgulama Topluluğu Kuramını bileşenleriyle birlikte açıklayabilecek,
2. Sorgulama Topluluğu Kuramının uzaktan eğitimdeki yerini tartışabilecek,
3. Sorgulama Topluluğu Kuramının alanyazında kullanım amaçları hakkında yorum yapabilecek,
4. Sorgulama Topluluğu Kuramının çalışma bölümlerinde kullanımını ve ilişkilendirildiği kavramları açıklayabilecek,
5. Planladığınız bir çalışmanın kuramsal alt yapısı için Sorgulama Topluluğu Kuramının uygunluğuna karar verebileceksiniz.

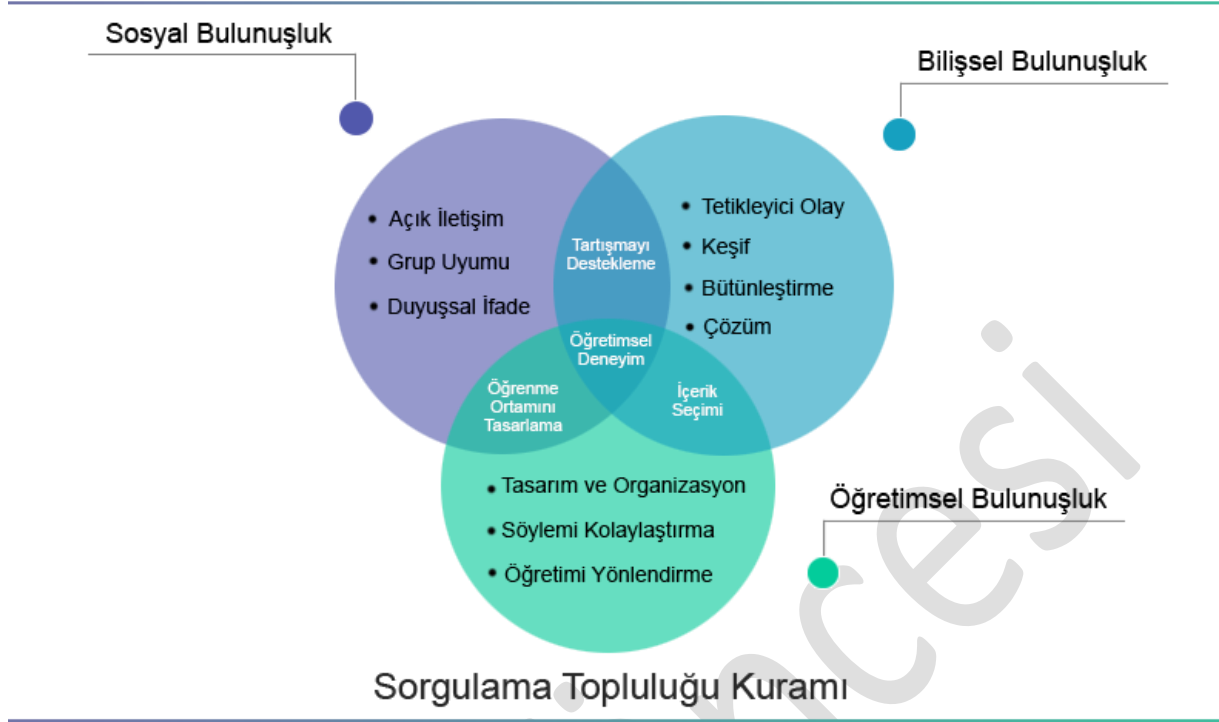
Basım Öncesi

Özet

Bu bölümde Sorgulama Topluluğu Kuramı bileşenleriyle birlikte açıklanarak alanyazındaki ilgili makalelerin analizi yapılmıştır. Sorgulama Topluluğu Kuramı, çevrimiçi öğrenme ortamlarında, öğrenenlerin birbirleriyle etkileşim kurarak işbirlikli etkinlikler gerçekleştirmelerini amaçlamaktadır. Kuram, sosyal bulunuşluk, bilişsel bulunuşluk ve öğretimsel bulunuşluk olmak üzere üç bileşenden oluşmaktadır. Çevrimiçi eğitimde anlamlı öğrenme bu üç bileşenin etkileşimiyle sağlanmaktadır. Sosyal bulunuşluk, bir sorgulama topluluğundaki katılımcıların iletişim aracılığıyla kişiliklerini sosyal ve duygusal olarak topluluğa yansıtma yeteneği veya katılımcıların gerçek olarak algılanma dereceleri olarak tanımlanmaktadır. Bilişsel bulunuşluk bir sorgulama topluluğundaki katılımcıların ortak araştırmaları ve tartışmaları sonucunda bilgiyi yapılandırma ve anlamlandırma süreci olarak, öğretimsel bulunuşluk ise, bilişsel ve toplumsal süreçlerin yönetilmesi, anlam oluşturma sürecinin kolaylaştırılması, tasarımı ve yönlendirilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Bölümün ikinci kısmında kuramın alanyazında kullanımına yönelik sistematik analiz gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre kuramın makalelerde kullanım amacı değişkenlik göstermekte olup ilgili çalışmalarda en fazla kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Kuram ile sıklıkla ilişkilendirilen kavramların, akademik başarı, motivasyon, öğrenci katılımı, öğrenci memnuniyeti ve etkileşim olduğu görülmüştür. Ayrıca kuramın makale bölümlerinde (özet, giriş/kuramsal çerçeve, yöntem, bulgular/sonuç ve tartışma) kullanım şeklinin de farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hızla değişen çevrimiçi öğrenme ortamlarının sunduğu yeni fırsatlar kuram ile ilgili güncel çalışmalar yapılmasını gerektirmektedir.

Anahtar kelimeler: uzaktan eğitim, çevrimiçi öğrenme, sorgulama topluluğu öğretimsel bulunuşluk, sosyal bulunuşluk, bilişsel bulunuşluk

Kavram ağı

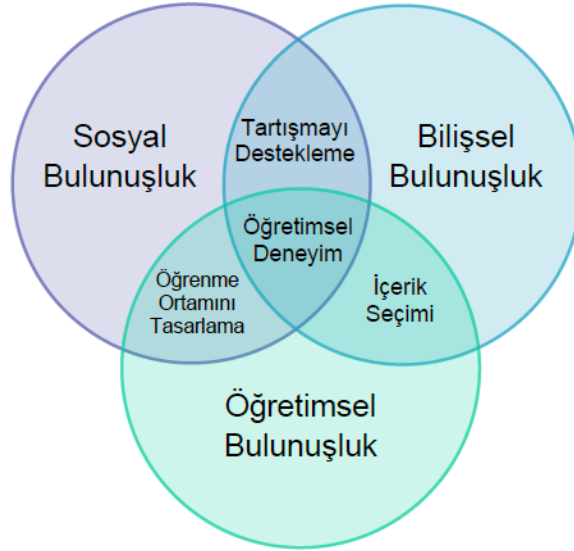
1. Sorgulama Topluluğu Kuramı

Sorgulama topluluğu kuramı, bir topluluk içerisinde sosyal, bilişsel ve öğretimsel bulunuşluğun kesişimiyle eğitsel deneyimin nasıl gerçekleştiğini açıklar (Garrison, Anderson ve Archer, 2000; 2001). Kuram, özünde bilginin sosyal bir bağlam içerisinde olduğu varsayımını temel alarak sosyal öğrenme kuramları tarafından açıklanan bilginin yapılandırılması ve bilimsel bilginin sorgulanması süreçlerini çevrimiçi öğrenme ortamlarında açıklar (Garrison ve Arbaugh, 2007). Kuram ile özdeşleşen “sorgulama” eylemi Lipman (1991) tarafından yapılan çalışmadan esinlenmiştir ve Sorgulama Topluluğu Kuramı, Dewey’in (1933; 1938) eğitim felsefesinden izler taşır (Garrison vd., 2010).

Garrison vd. (2000; 2001) tarafından ortaya konulan kuram, çevrimiçi öğrenme ortamlarında yükseköğretim düzeyinde öğrenme süreçlerini açıklamaktadır. Kurama göre çevrimiçi ortamlarda anlamlı öğrenme deneyimi, sosyal bulunuşluk, bilişsel bulunuşluk ve öğretimsel bulunuşluk bileşenlerinin etkileşimi sonucunda oluşmaktadır (Garrison vd., 2000; 2001). Kuramın temel bileşenlerine bakıldığında sosyal yapılandırmacılık, işbirliğine dayalı öğrenme, eleştirel düşünme, sorgulama ve meta-biliş kavramlarını temel aldığı görülmektedir. Özellikle 1990’ların sonu ve 2000’li yılların başında çevrimiçi bilgi ve iletişim teknolojilerine bağlı olarak

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

yaşanan gelişmeler ve çevrimiçi öğrenme ekosistemlerinin ortaya çıkmasıyla eğitimde teknoloji kullanımında bir kapasite artışı yaşanmıştır. Bu durum Sorgulama Topluluğu Kuramına yönelik ilgiyi artmıştır. Açık ve uzaktan öğrenme gibi çalışma alanlarında sorgulama topluluğu kuramı en çok kullanılan kuramlardan biridir (Bozkurt, 2019; Bozkurt ve Zawacki-Richter, 2021; Castellanos-Reyes, 2020).

Şekil 1. Sorgulama Topluluğu Kuramı (Garrison vd., 2000)

Sorgulama Topluluğu Kuramında bilişsel bulunuşluk eleştirel düşünmeyi sağlamayı, sosyal bulunuşluk bir topluluk oluşturmayı; öğretimsel bulunuşluk ise bilişsel ve sosyal bulunuşluğun gerçekleşebilmesi için gerekli eğitsel uyarlamalar yapmayı amaçlamaktadır. Sorgulama Topluluğu Kuramı (Şekil 1), sosyal bulunuşluk, bilişsel bulunuşluk ve öğretimsel bulunuşluk olmak üzere üç alt kavramdan oluşmaktadır. Sosyal bulunuşluk, sorgulama topluluğundaki katılımcıların kişisel özelliklerini topluluğa yansıtma ve topluluktaki diğer katılımcılar ile iletişim kurması olarak tanımlanmaktadır. Bilişsel bulunuşluk, topluluktaki katılımcıların iletişim yoluyla bilgiyi yapılandırıp anlam oluşturması; öğretimsel bulunuşluk ise bilişsel bulunuşluk ve sosyal ve bilişsel bulunuşluğu destekleme, tasarlama, düzenleme, geliştirme ve kolaylaştırmaktadır (Garrison vd., 2000).

Kuramın bileşenleri, bileşenlere ait kategoriler ve kategorilerin göstergeleri Tablo 1'de açıklanmıştır.

Tablo 1.

Bileşenler	Kategoriler	Göstergeler

Sosyal Bulunuşluk	• Açık İletişim (Open Communication) • Grup Uyum (Group Cohesion) • Duyuşsal İfade (Emotional Expression)	• Duygular • Ortaklaşa çalışmanın artırılması
Bilişsel Bulunuşluk	• Tetikleyici Olay (Triggering Event) • Keşif (Exploratory) • Bütünleştirme (Integration) • Çözüm (Resolution)	• Anlaşılmazlık hissi • Bilgi değişimi • Düşüncelerin birleştirilmesi • Yeni bir düşünceyi vurgulamak
Öğretimsel Bulunuşluk	• Tasarım ve Organizasyon (Design and Organization) • Söylemi Kolaylaştırma (Facilitating Discourse) • Öğretimi Yönlendirme (Direct Instruction)	• Kişisel anlamların paylaşımı • Tartışmalara odaklanması

Tablo 1’de sunulan bileşenler ve kategoriler başlıklar halinde aşağıda açıklanmaktadır.

1.1. Sosyal Bulunuşluk

Sosyal bulunuşluk kavramı, çevrimiçi ortamlarda katılımcıların diğer katılımcılarla etkileşimde bulunması, onlarla bağ kurması ve kendilerini içinde buldukları topluluğun bir parçası olarak görmesiyle ilgilidir (Garrison & Arbaugh, 2007). Yapılan çalışmalar sosyal bulunuşluk ile öğrenme çıktıları arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Arbaugh, 2005; Arbaugh ve Hwang, 2006; Williams, Duray ve Reddy, 2006). Bu ilişki öğrenme sürecinde sosyal iletişim ve etkileşimi destekleyerek işbirlikli etkinliklerin kullanımının önemini artırmaktadır. İşbirlikli etkinlikler, öğrencilere çevrimiçi topluluk duygusu için daha fazla fırsat sunarak çevrimiçi derslerde katılımcının sosyal bulunuşluk algısını desteklemektedir (Richardson ve Swan, 2003). Öte yandan bu etkinliklerin, çevrimiçi öğrenenlerin memnuniyetlerini artırdığı da ifade edilmektedir (Arbaugh ve Benbunan-Fich, 2006).

Çevrimiçi öğrenmede eleştirel bir ortamın oluşabilmesi için sosyal bulunuşluğa ihtiyaç duyulmaktadır (Garrison ve Cleveland-Innes, 2005). Çünkü öğrenme amaçlı kurulan sosyal bir ortamda, öğrenciler diğer öğrencilerin düşüncelerini dinleyerek onlarla bağlantı kurar. Bunun sonucunda kendi düşüncelerini geliştirip üst düzey sorgulama için temel oluşturabilirler. Beuchot ve Bullen (2005) yaptıkları bir çalışmada, sosyalliğin artmasının etkileşimin artmasına yol açtığını dolayısıyla bilişsel bulunuşluğun gelişimi için sosyal bulunuşluğun gerekli olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Sosyal bulunuşluk; açık iletişim, grup uyumu ve duyuşsal ifade olarak üç alt boyuttan oluşmaktadır (Tablo 1). Bu üç alt boyut, katılımcıların toplulukla özdeşleşmesi ve bir güven ortamı oluşturarak kişiler arası iletişimi güçlendirmesi açısından önemlidir (Garrison, 2009).

1.1.1. Açık İletişim

Açık iletişim, bir topluluk içerisinde etkileşime ve bir amaca dayalı iletişimi niteleyen boyuttur (Garrison vd., 2000). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında tartışma konusunu devam ettirme, diğerlerinin mesajından alıntı yapma, birbirlerinin mesajlarını referans gösterme, atıfta bulunma, soru sorma, övgü ve takdir etme, hemfikir olma gibi altı göstergeden oluşmaktadır (Rourke, Anderson, Garrison ve Archer, 2001). Açık iletişim karşılıklı farkındalık ve tanıma süreçlerinden oluşur. Karşılıklı farkındalık grup bağlılığını oluşturur. Başkalarının yorumlarına katılma, yaptıkları katkılara saygı göstermek ile ilgili olup her bir kişinin öğrenme faaliyetlerini şekillendirir. Tanıma ise, ilişkilerin geliştirilmesi ve sürdürülmesini sağlayan süreçtir. İltifat etme, teşvik etme, takdir etme, gülümseme ve göz teması kurma tanıma süreci için önemli görülmektedir (Garrison vd., 2000).

1.1.2. Grup Uyumu

Grup uyumu, topluluğun sosyal kimliğini ve işbirliği geliştirmeye yönelik niyetini niteleyen boyuttur (Rourke, Anderson, Garrison ve Archer, 1999). Grup uyumu, grup bağlılığı duygusunu oluşturan ve sürdüren faaliyetlerle örneklendirilebilir. İsimle hitap etme, grubu benimseme ve selamlama göstergelerinden oluşmaktadır (Rourke vd., 2001). Grup uyumu eğitim deneyiminin bilişsel yönleriyle yakından ilişkilidir. Buradaki önemli nokta, öğrenciler kendilerini grubun bir parçası olarak gördüklerinde ve uyum sağladıklarında eleştirel düşünmenin düzeyinin artmasıdır. Grup içerisinde öğrencilerin kişisel paylaşım yapmaları için öğrencilerde aidiyet duygusunun oluşturulması önemlidir. Bu kısım işbirlikli iletişim olarak da tanımlanabilir (Garrison vd., 2000).

1.1.3. Duyuşsal İfade

Duyuşsal ifade, kişiler arasındaki iletişimi etkileyen bir boyuttur. Gruba karşı aidiyet duygusunun gelişmesinde etkilidir. Dolayısıyla kişilerin sorgulama topluluğunun bir parçası olmasını kolaylaştırmaktadır. Duyuşsal ifade temel olarak duyguları ifade etme, mizah ve kendini açma olmak üzere üç göstergeden oluşmaktadır (Rourke vd., 2001).

Duyguları ifade etme boyutu, eğitim deneyimiyle ilgili duyguları ifade etme yeteneğini göstermektedir. Mizah ve kendini açma ise kişileri bir toplulukta bir araya getiren duyuşsal ifade

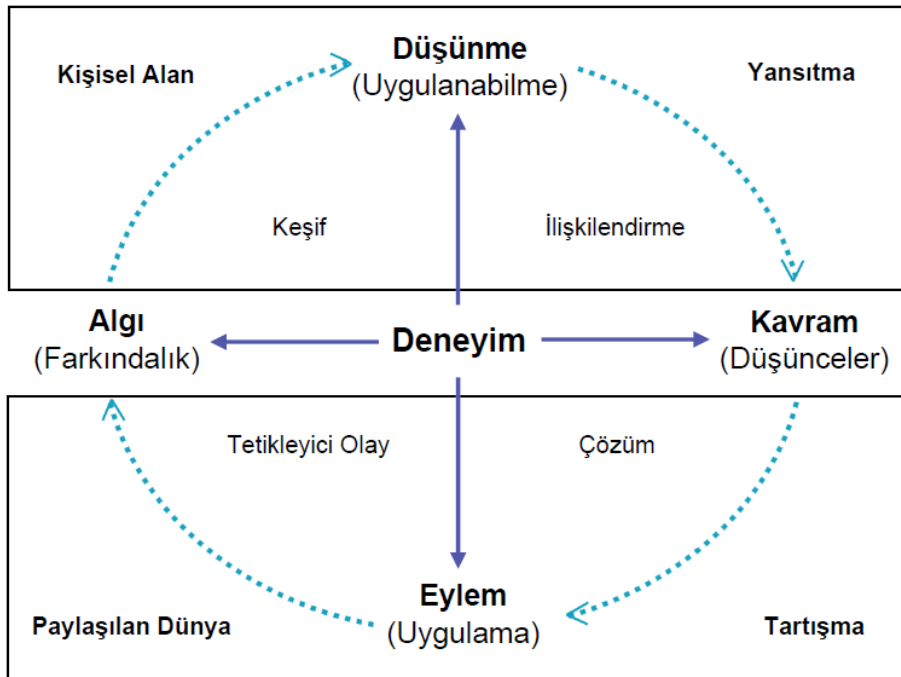
Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

örnekleridir. Mizah sosyal bulunuşluğa ardından öğrenmeye katkıda bulunan bir faktör olarak tanımlanmaktadır. Mizahın amacı, grup üyeleri arasındaki sosyal mesafeyi azaltmaktır. Duyuşsal ifade kategorisinin son göstergesi olan "kendini açma" ise, duyguların, ilgilerin ve deneyimlerin paylaşılması olarak tanımlanabilir. Bu gösterge bağlamında, grup üyeleri açık sözlü olmaya teşvik edilerek güven ve aidiyet duygusu geliştirilebilir (Garrison vd., 2000).

1. 2. Bilişsel Bulunuşluk

Bilişsel bulunuşluk, bir sorgulama topluluğundaki katılımcıların ortak araştırma ve tartışmaları sonucunda bilgiyi yapılandırma süreci olarak tanımlanmaktadır (Garrison vd., 2001). Eleştirel düşünmeye dayanan bilişsel bulunuşluk, Dewey'in (1933) yansıtıcı düşünme modelinden türetilmiştir (Garrison ve Akyol, 2013). Garrison ve Akyol (2013)'a göre eleştirel düşünme var olan bilgileri doğrulama ve yeni bilgiler üretme gibi işlevlerinden dolayı sorgulama sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Bilişsel bulunuşluk pratik sorgulama modelinin tetikleyici olay, keşif, ilişkilendirme ve çözüm (karar) evrelerine göre açıklanmaktadır (Şekil 2). *Tetikleyici olay*, daha fazla sorgulama için bazı konu veya problemlerin tanımlandığı; *keşif*, öğrencilerin konuyu hem bireysel hem de kurumsal olarak eleştirel düşünme ve söylem yoluyla keşfettiği; *ilişkilendirme*, öğrencilerin keşif sırasında ortaya çıkan fikirlerden anlam oluşturduğu; *çözüm (karar)* ise, öğrencilerin yeni kazandıkları bilgileri eğitim hayatlarına veya işyeri ortamlarına uyguladıkları basamaktır (Garrison ve Arbaugh, 2007).

Şekil 2. Bilişsel Bulunuşluk Aşamaları

1.2.1. Tetikleyici Olay

Bilişsel bulunuşluğun ilk aşaması, katılımcının geçmişte yaşadığı bir deneyimden kaynaklanan eleştirel sorgulama ile başlamaktadır (Garrison vd., 2000). Bu aşama tetikleyici olay ya da iletişim olarak adlandırılmaktadır. Tetikleyici olay öğrenen katılımını sağlayarak merak ve sorgulama isteği uyandırmalıdır (Cleveland-Innes vd., 2018). Bu aşamada ortaya çıkan tetikleyici olay bir sorunun cevabını bulmak veya cevabı olan bir sorunun derinlemesine anlaşılmasına yönelik olabilir.

1.2.2. Keşif

Keşif aşaması, sorunun doğasını anlamayı ve ardından ilgili bilgileri ve olası açıklamaları aramayı içermektedir (Cleveland-Innes vd., 2018). Bu aşama kişilerin dikkatini probleme yönlendirme ve probleme yönelik fikir üretme aşaması olarak da tanımlanabilir (Garrison vd., 2000). Keşif süreci eleştirel yansıma ve söylem yoluyla hem bireysel hem de bir topluluk olarak gerçekleşebilir.

1.2.3. İlişkilendirme

Bilişsel bulunuşluğun üçüncü aşaması, bilginin elde edilen fikirlerle veya kavramlarla bütünleştirildiği ilişkilendirme aşamasıdır. Bu aşamada ilgili problemle nasıl daha iyi bağlantılar kurulacağı ve fikirlerin nasıl uygulanacağı üzerinde durulmaktadır (Garrison vd., 2000). Bilgiyi anlamlandırma ile de ilgili olan bu süreç, ileri düşünme becerileri gerektirebilir.

1.2.4. Çözüm

Çözüm (karar) aşamasında, bir çözüme karar verilerek belirlenen çözüm uygulama yoluyla test edilmektedir (Cleveland-Innes vd., 2018). Çözüm (karar) aşaması, bir fikir veya hipotezin uygulanması olarak da tanımlanmaktadır (Garrison vd., 2000). Bu süreçte çözüme kavuşturulan bilgi uygulamaya dönüştürülerek kavramsal süreçten gerçek bağlama taşınmış olur.

1.3. Öğretimsel Bulunuşluk

Öğretimsel bulunuşluk, kişisel olarak anlamlı ve eğitsel olarak değerli öğrenme çıktılarını gerçekleştirmek amacıyla bilişsel ve sosyal süreçlerin tasarımı, kolaylaştırılması ve

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

yönlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır (Anderson vd., 2001). Anlamli öğrenmeyi ve eleştirel düşünmeyi sağlamak için sorgulama topluluğuna ihtiyaç duyulmaktadır. Eleştirel bir çevrimiçi sorgulama topluluğunun kurulması ve öğrenci etkinliğinin artırılması ise bir öğretmenin varlığına bağlıdır. Öğreten geleneksel anlamda bir eğitimci olabileceği gibi bazı durumlarda bu rol başka bir öğrenen tarafından da üstlenilebilir.

Öğretimsel bulunuşluk; öğretim tasarımı ve organizasyonu, söylemi kolaylaştırma ve öğretimi yönlendirme olarak üç alt boyuttan oluşmaktadır (Tablo 1).

1.3.1. Öğretim Tasarımı ve Organizasyonu

Öğretim tasarımı ve organizasyonu, çevrimiçi bir dersin yapı, süreç, etkileşim ve değerlendirme yönlerinin planlanması ve tasarımı olarak tanımlanabilir. Bu basamakta derse yönelik sunu, sesli veya görsel mini dersler, bireysel veya grup etkinlikleri ile etkinliklerin ve ortamın nasıl kullanılacağına yönelik yönergeler hazırlanmaktadır. Genellikle dersten önce yapılan bu hazırlıklar ders süreci devam ederken de güncellenebilir (Anderson vd., 2001).

1.3.2. Söylemi Kolaylaştırma

Söylemi kolaylaştırma aşamasında öğretmen, öğrencileri eleştirel düşüncelere sevk edecek tartışma ve işbirliğine dayalı etkinliklerin yürütüleceği ortamı tasarlamaktadır. Bu aşama öğrencilerin etkin katılımını sağlaması ve ilgi çekmesi açısından oldukça önemli görülmektedir. Söylemi kolaylaştırma aşaması pedagojik, kişilerarası ve organizasyonel konuları da içermektedir. Bu süreçte öğretmen, soruları sorma, tartışmayı yönetme, tartışmaya katılmayan öğrencileri tartışmaya dahil etme ve anlaşmazlık yaşanan konuları belirleme görevlerini gerçekleştirmektedir.

1.3.3. Öğretimi Yönlendirme

Öğretimi yönlendirme aşaması eğitim sürecinin etkinliğini değerlendiren göstergeleri kapsamaktadır. Öğretme sorumluluğu bu aşamada ortaya çıkmaktadır. Öğretmen hazırladığı içeriği öğrencilere sunmaktadır. Bunun yanında öğretmen tartışmayı yönlendiren, özetleyen, değerlendiren, geri bildirim sağlayan, konuyu anlatan, sorular soran, yanlış anlaşımaları düzelten konumunda bulunmaktadır (Anderson, Liam, Garrison ve Archer., 2001).

2. Sorgulama Topluluğu Kuramına Yönelik Değerlendirmeler

Kuramın geçerliliğini ortaya koymaya yönelik bir dizi çalışma yapılmıştır. Arbough vd. (2008) tarafından yapılan çalışmada kuramın çevrimiçi öğrenme ortamlarında etkili öğrenmeyi açıklamaya yönelik geçerli bir yapı sunduğu ortaya konmuş, öğretimsel bulunuşluğu ders tasarımı ve öğretim elemanının tutumunun da etkilediğinin altı çizilmiştir. Garrison ve Arbaugh (2007) tarafından yapılan çalışmada boylamsal çalışmalar ile kuramın test edilmesine yönelik bir ihtiyaç olduğunu belirtmiştir. Garrison, Anderson, & Archer (2010) yaptıkları çalışmada kuramı geliştirmeye yönelik çalışmalarda yöntem bilimsel çeşitliliğin kuramı daha iyi anlamaya olanak sağlayacağına işaret etmişlerdir.

Sorgulama Topluluğu Kuramını içeriğın sunumu şekline inceleyen çalışmalar dikkat değer sonuçlar sunmaktadır. Shea ve Bidjerano (2013) öğrenme ortamının yapısının (tamamen çevrimiçi veya harmanlanmış) bulunuşluk türlerine etkisini ortaya koymuştur. Bu çalışmayı doğrular bir şekilde Akyol, Garrison ve Ozden (2009) hem çevrimiçi hem de harmanlanmış öğrenme ortamlarında sorgulama topluluğunun gelişebileceğini, bununla beraber harmanlanmış öğrenme ortamlarında bulunuşluk türlerinin bazı göstergelerini geliştirmenin daha kolay olduğunu ortaya koymuştur.

İlgili alanyazında Sorgulama Topluluğu Kuramını bir bütün olarak veya sosyal, bilişsel ve öğretimsel bulunuşluğu ayrı ayrı inceleyen çalışmalar yer almaktadır. Garrison vd. (2010) Sorgulama Topluluğu Kuramını oluşturan sosyal, bilişsel ve öğretimsel bulunuşluk türlerinin birbirlerinden bağımsız olarak incelenmesinin bir sınırlılık olabileceğine dikkat çekmektedirler. Her ne kadar Garrison ve Akyol (2015) tarafından kuramın genişletilmeye ihtiyacı olmadığı belirtilse de Kozan ve Caskurlu (2018) tarafından yapılan çalışmada farklı bulunuşluk türlerinin de olabileceği veya mevcut bulunuşluk türlerinin kapsamını genişletmeye yönelik öneriler sunulabileceği gösterilmiştir. Örneğin, Shea vd. (2014) Sorgulama Topluluğu Kuramı ile ortaya konulan yapının öğrenmeyi her zaman tam olarak açıklayamayacağına dikkat çekmiş ve öğrenme bulunuşluğu (learning presence) kavramını ortaya atmışlardır. Öğrenme bulunuşluğu kendi kendini düzenleyen öğrenme ile ilişkili öngörü, performans ve yansıtma aşamaları ile tanımlanmakta, ancak özellikle çevrimiçi öğrencilerin hedefleri ve aktivitelerine vurgu yapmaktadır. Lam (2015) ise özerklik (autonomy) bulunuşluğunun yapılandırılmamış öğrenme ortamlarında öğrenme amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik bir boyut eklemek için gerekli

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

olduğunu ifade etmektedir. Cleveland-Innes ve Campbell (2012) sosyal bulunuşluğa alternatif olarak duygusal (emotional) bulunuşluk boyutunu ileri sürmüşlerdir.

Kuramın mevcut durumunu anlamaya yönelik farklı sistematik alanyazın taramaları da yapılmıştır. Kim ve Gurvitch (2020) tarafından yapılan çalışmada kuramın özellikle lisans düzeyinde ve eşzamansız öğrenme ortamlarında yapılan çalışmalarla incelendiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca kuramı incelemeye yönelik yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak nicel çalışmalar olduğu da dikkat çekmektedir. Stenbom (2018) tarafından yapılan sistematik alanyazın çalışmasında kuramın özellikle lisans ve lisans sonrası öğrenme ortamlarında yapıldığı, çalışmaya dahil edilen makalelerin Sorgulama Topluluğu Kuramı'nın yapısını güvenilir ve geçerli bulunduğunu raporlamıştır. Yine aynı çalışmada sadece eş zamanlı veya hem eş zamanlı hem de eş zamansız iletişimin işe koşulduğu öğrenme ortamlarında öğrenenlerin sadece eş zamansız iletişimin kullanıldığı ortamlara göre daha yüksek bir performans sergiledikleri ifade edilmiştir.

3. Kuramın Uygulamasına Yönelik Sistematik Tarama

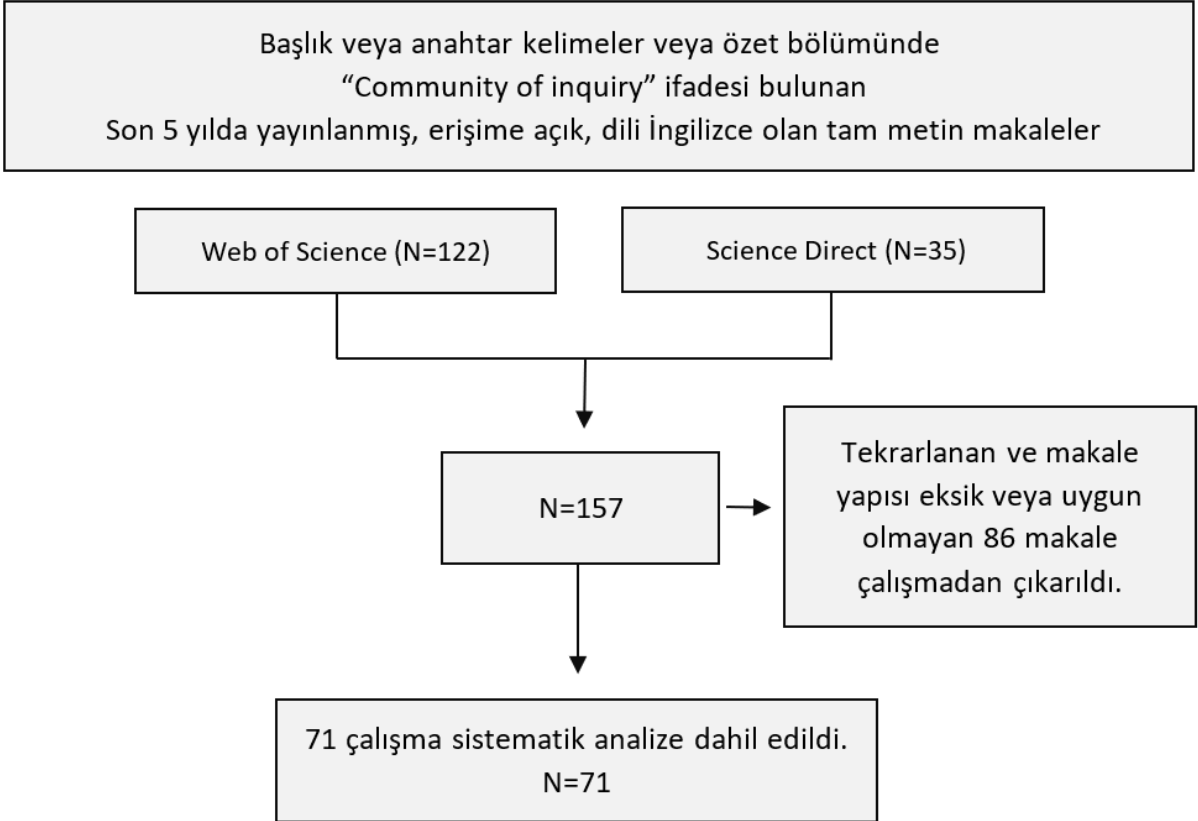
Bu bölümde Sorgulama Topluluğu Kuramının ilgili alanyazında kullanımına yönelik yapılan sistematik alanyazın taramasının sonuçları sunulmuştur. Sistematik alanyazın tarama süreci, sadece akademik makaleleri kapsamaktadır. Bu bağlamda öncelikle kuramın kullanıldığı makalelerin seçimi ve eleme kriterleri belirlenmiştir (Tablo 2). Geniş ve kabul gören bir veritabanına sahip olmalarından dolayı Web of Science ve Science Direct veritabanları sistematik tarama için tercih edilmiştir. Seçim kriterlerine göre bu veritabanlarında ulaşılan makalelerin; giriş, yöntem, bulgular/sonuçlar ve tartışma bölümleri bulunmayan ve diğer veri tabanında tekrar edenleri incelemeden çıkarılmıştır. Belirtilen seçim ve eleme kriterleri Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Makalelerin seçim ve eleme kriterleri

Seçim Kriterleri	Eleme Kriterleri

· Makalenin başlık, özet veya anahtar kelimelerinde “community of inquiry” ifadesinin bulunması. · Makalenin tam metin olarak erişime açık olması. · “Web of Science” ve “Science Direct” veri tabanlarında bulunması. · Makalenin son 5 yılda yayınlanmış olması (2017-2021). · Makale dilinin İngilizce olması.	· Makale yapısında giriş, yöntem, bulgular/sonuçlar ve tartışma bölümlerinden bir veya birkaçının eksik olması. · Farklı veri tabanlarında aynı makalenin tekrarlanması.

Tablo 2’de sunulan seçim kriterlerine göre, veri tabanlarında yapılan taramada toplam 157 makaleye ulaşılmıştır. Bu makalelerden tekrar eden ve makale yapısı eksik veya uygun olmayanlar, çalışmadan çıkarılarak 71 makale ile analiz gerçekleştirilmiştir. Veri toplama süreci Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Veri toplama süreci

İncelenen makalelerin referans bilgileri, amaçları ve makalelerde kuramın kullanım amaçları Tablo 3’te yer almaktadır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Tablo 3. Makalelerin referans bilgileri ve amaçları

Referans	Makalenin Amacı	Kuramın Kullanım Amacı	Kuramın Çalışmanın Farklı Bölümlerine Yansımaları				
			Özet	Giriş	Yöntem	Bulgular	Tartışma/Sonuç
(Tan, 2020)	Covid 19 sürecinin üniversite öğrencilerinin motivasyon, sorgulama topluluğu ve öğrenme performanslarına etkisini araştırmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Parrish, Guffey, Williams, Estis & Lewis, 2021)	Çevrimiçi takım tabanlı öğrenme modeline yönelik öğrenci algıları sorgulama topluluğu kuramı bağlamında araştırılmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Yin & Yuan, 2021)	Öğrenme performansı ile bilişsel, sosyal ve öğretimsel buradalık ilişkisi incelenmektedir.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Prestridge & Cox, 2021)	Öğrencilerin sosyal ve bilişsel katılım profillerini belirlemek amaçlanmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgularda kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Yang & Mohd, 2020)	Kritik düşünme ve sorgulama topluluğu kuramı arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Patwardhan, Rao, Thirugnanasambantham & Prabhu, 2020)	Acil uzaktan öğretim sürecinde öğrenci memnuniyetinin bir göstergesi olarak sorgulama topluluğu kuramı incelenmektedir.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram yüzeysel olarak açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Ferri, Grifoni & Guzzo, 2020)	Acil uzaktan öğretim sürecinin fırsatlarını ve güçlüklerini analiz etmek amaçlanmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bilişsel buradalık ve sosyal buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kurama yer verilmemiştir.
(Jiang & Koo, 2020)	Yüksek lisans öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme deneyimlerinde ortaya çıkan duygusal buradalık algılarını araştırmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kuramla ilgili veri toplama araçlarının	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

geliştirilmesi/uyarlanması							
(Krzyszowska & Mavrommati, 2020)	Kuram çerçevesinde bir MOOC kursu tasarlamak ve değerlendirmek amaçlanmaktadır.	Öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Tüm süreçlerde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Yang, Zhang, Kong & Wang, 2020)	Medya ile bilişsel-duyuşsal öğrenme teorisi, Bandura'nın motivasyon teorisi ve sorgulama topluluğu modelinin teorik perspektifinden, öğrencilerin bilimsel öz-yeterlik ve bilişsel kaygılarının fen katılımı üzerindeki etkisi araştırılmaktadır.	Öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Alzayed & Alabdulkareem, 2021)	Yansıtıcı uygulamaların profesyonel öğrenme topluluklarında bilişsel buradalığı nasıl geliştirdiğini anlamaktır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bilişsel buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Fatani, 2020)	Web video konferansı aracılığıyla yürütülen vaka temelli tartışma (CBD) oturumlarının öğretim kalitesiyle ilgili öğrenci memnuniyetine etkisi araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Nasir, 2020)	LMS'deki online tartışmalara yönelik öğrenci memnuniyetleri ile sosyal buradalık arasındaki ilişki araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Sosyal buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Thurber & Trautvetter, 2020)	Yüksek öğretimde seminer tarzı derslerin harmanlanmış öğrenme ile nasıl tasarlanabileceğini araştırmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Almasi & Zhu, 2020)	Öğrencilerin bilişsel buradalık algılarını, akademik performansla ilişkisini ve harmanlanmış öğrenme kurslarında yansımaları araştırmak amaçlanmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bilişsel buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Torcivia Prusko, Robinson, Kilgore & Al-Freih, 2020)	Bir MOOC kursunun etkililiğini araştırmak amaçlanmaktadır.	Öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.
(Tseng, 2020)	Blackboard sisteminin çevrimiçi	Kuram bileşenleri ve farklı	Çalışmanın kuramla	Kuram bileşenleriyle	Veri toplama araçlarında	Bulgular kuramın	Kuram ile ilgili

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

	kurslarda nasıl kullanıldığı, öğrencilere faydaları ve öğrencilerin sosyal, bilişsel ve öğretimsel buradalığı nasıl algıladıkları araştırmaktadır.	değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Örneklemin kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	ilişkili olduğu belirtilmiştir.	birlikte açıklanmıştır.	kurama yer verilmiştir.	tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	atıflar kullanılmıştır.
(Li & Lefevre, 2020)	Yüksek öğretimde seminerler vermek için holografik video konferans kullanmanın avantajlarını belirlemeyi amaçlamaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Öğretimsel buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Goshtasbpour, Swinnerton & Morris, 2020)	MOOC bağlamında sorgulama topluluğu kuramını yeniden gözden geçirmek için öğretmen-öğrenci etkileşim dinamiklerini yeniden incelemeyi amaçlamaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Taft, Kesten & El-Banna, 2019)	Çevrimiçi ders katılım büyüklüğünü belirlemek amaçlanmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Çakıroğlu, 2019)	Senkron etkileşimler sunan web konferans sisteminde sorgulama topluluğunu incelemek ile bilişsel buradalık ve akademik başarı ilişkisini belirlemek amaçlanmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Naeem & Khan, 2019)	Öğrencilerin harmanlanmış öğrenme programında karşılaştıkları problemleri araştırmak amaçlanmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kurama yer verilmemiştir.
(Solimani, Ameri-Golestan & Lotfi, 2019)	Öğrencilere konuşma becerisi kazandırmada ters yüz sınıf modeli ve bağlantısız öğretim yönteminin etkililiğini araştırmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kurama yer verilmemiştir.
(Kilis & Yıldırım, 2019)	Öğrencilerin sosyal, bilişsel ve öğretimsel buradalıklarını ifade etme desenlerini araştırmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Küçük & Richardson, 2019)	Öğrencilerin sosyal, bilişsel ve öğretimsel buradalıkları ile memnuniyet ve katılım arasındaki yapısal ilişkileri araştırmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve uygulama sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

(Geng, Law & Niu, 2019)	Harmanlanmış öğrenme ve harmanlanmış öğrenme olmayan ortamlarda ders alan öğrenciler arasında kendi kendine öğrenme, teknoloji yeterliliği ve öğrenme motivasyonunun, öğrenci buradalıklarına (sosyal, öğretim, bilişsel) etkilerini incelemektedir.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Dempsey & Zhang, 2019)	Sorgulama topluluğu kuramında yer alan buradalıklar arasındaki nedensel ilişkileri, yapısal modelleri araştırılmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Berry, 2019)	Öğrencilerin senkron sanal sınıflarda topluluk hissi geliştirmek için kullandıkları stratejileri araştırmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Nazir & Brouwer, 2019)	Facebook'ta resmi bir öğrenme ortamında Col'nin oluşturulması ve sürdürülebilir olması için gerekli koşulları tanımlamayı ve Col açısından faaliyet türlerini haritalamayı amaçlamaktadır.	urama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Sidiropoulou & Mavroidis, 2019)	Sorgulama topluluğu kuramının boyutları ile öğrenme stilleri arasındaki ilişki araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Smadi, Parker, Gillham & Müller, 2019)	Eğitim sağlayıcılarının ve kurs tasarımcılarının sorgulama topluluğu kuramı çerçevesindeki kavramların çevrimiçi hemşirelik eğitimi kurslarının tasarımına uygulanabilirliği konusundaki görüşlerini araştırmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(McClannon, Cheney, Bolt & Terry, 2018)	Lisansüstü öğrencilerin buradalık durumları ve çevrimiçi bir ortamda işbirliğine dayalı bir topluluk duygusu geliştirmelerini sağlayabilecek faktörler araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Lee & Kim, 2018)	Ters yüz sınıf modelinin etkililiğini sorgulama topluluğu hissi ve öğrenci merkezlilik açısından araştırmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Witthaus, 2018)	Mültecilerin ve sığınmacıların MOOC deneyimleri incelenmektedir.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

(Mavengere & Ruohonen, 2018)	Sanal öğrenmeyi desteklemek için alınabilecek önlemleri araştırmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Gurley, 2018)	Öğreticilerin harmanlanmış öğrenme ortamlarındaki öğretim hazırlıkları ve algılanan öğretimsel buradalık araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Öğretimsel buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Kaul, Aksela & Wu, 2018)	Sorgulama topluluğu kuramı transkript analiz yöntemlerini geliştirmek amaçlanmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Le Roux & Nagel, 2018)	Sorgulama topluluğu kuramındaki buradalıkların ters yüz sınıf modelinde nasıl ortaya çıktığı araştırılmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Olpak & Kiliç Çakmak, 2018)	Sorgulama topluluğu ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğini araştırmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Jan, 2018)	Bütünlük metodolojik çerçevenin etkililiğini sorgulama topluluğu kuramı bağlamında araştırmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Hsu & Shiue, 2018)	Bilişsel, sosyal ve öğretimsel buradalık arasındaki ilişkiyi, proje tabanlı öğrenme bağlamında incelemektedir.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Hoey, 2017)	Çevrimiçi kurstaki öğretici mesajlarının öğrencilerin memnuniyetlerine ve öğrenmelerine etkisi araştırılmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Wu, Chen Hsieh & Yang, 2017)	Ters yüz sınıf modelinde bir çevrimiçi topluluğun dil öğrencilerinin konuşma becerilerine ve algılarına etkisi araştırılmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Kuramın tüm bileşenleri çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Chen, deNoyelles, Patton & Zydney, 2017)	Çevrimiçi bir sınıfta üretken bir tartışmayı teşvik etmek için protokol tabanlı bir tartışma stratejisi geliştirerek öğrencilerin buradalıklarına etkisi araştırılmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Lowenthal & Snelson, 2017)	Araştırmacıların sosyal buradalık kavramını nasıl tanımladıkları araştırılmaktadır.	Kuramı veya alt bileşenleri literatüre göre analiz etmek/tanımlamak	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Sosyal buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

(Evans, Ward & Reeves, 2017)	Öğretimsel buradalık kavramını uygulayarak asenkron olarak gerçekleşen meslekler arası tartışmalara meslekler arası eğitim yardımcılarının katkıları araştırılmaktadır.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Öğretimsel buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(DeWitt, Alias, Siraj & Spector, 2017)	Ortaokul fen bilimlerinde beslenmeyi öğretmek için çevrimiçi bir modülün, iş birlikli problem çözme için Wiki kullanarak etkileşimler ve sosyal, bilişsel süreçler incelenmektedir.	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Smidt, Chau, Rinehimer & Leever, 2021)	Öğrencilerin buradalık deneyimleri araştırılmaktadır.	Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Lim & Richardson, 2021)	Bu çalışma, öğrencilerin akademik disiplinlerine göre algılanan sosyal, bilişsel ve öğretimsel buradalık farklılıkları ve öğrencilerin duyuşsal öğrenme çıktıları (algılanan öğrenme çıktıları ve memnuniyeti) araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Stenbom, 2018)	Sorgulama topluluğu ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması hakkında literatür analiz edilmektedir.	Kuramı veya alt bileşenleri literatüre göre analiz etmek/tanımlamak	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Caskurlu, 2018)	Kuramdaki 3 buradalığın yapı geçerliliği araştırılmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Edmunds, Gicheva, Thrift & Hull, 2021)	Öğrencilerin çevrimiçi ortamdaki deneyimlerini iyileştirmek için çevrimiçi kursu yeniden tasarlamak, uygulamak ve değerlendirmek amaçlanmaktadır.	Öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.
(Keleş, 2018)	Toplum Hizmetleri Uygulamaları dersinde yer alan öğrencilerin yansımalarını araştırmak için Facebook grup paylaşımlarını ve görüşlerini analiz etmeyi amaçlanmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Kovanović, Joksimović, Poquet, Hennis, Čukić, de Vries,	Sorgulama topluluğu ölçeğinin MOOC ortamındaki geçerlilik ve güvenilirliği araştırılmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Hatala, Dawson & Siemens, 2018)							
(Kozan & Caskurlu, 2018)	Sorgulama topluluğu çerçevesinin iyileştirilmesi üzerine yapılan önceki araştırmaların kapsamlı ve tanımlayıcı bir incelemesini yapılmaktadır.	Kuramı veya alt bileşenleri literatüre göre analiz etmek/tanımlamak	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Kilis & Yıldırım, 2018)	Sorgulama topluluğu kuramı; öz düzenleme, üstbilgi ve motivasyon kavramları ile açıklanmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Blaine, 2019)	Çevrimiçi ve harmanlanmış bir kursa yönelik öğretmen ve öğrencilerin etkileşim algıları araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri analizinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Heilporn & Lakhai, 2020)	İki bağımsız üniversitede çok gruplu değerlendirmeler yaparak on kategoride Col yapısının güvenilirliğini ve geçerliliğini değerlendirmek amaçlanmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Caskurlu, Maeda, Richardson & Lv, 2020)	Öğrenci çıktılar ile öğretimsel buradalık arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiyi etkileyen durumları araştırmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Caskurlu, Richardson, Maeda & Kozan, 2021)	Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme deneyimlerini etkileyen faktörleri literatürdeki nitel kanıtlar üzerinden analiz etmektedir.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Cho, Kim & Choi, 2017)	Öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme seviyelerinin sorgulama topluluğu algılarına etkisi araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi Öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve uygulama sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Kovanović, Joksimović, Poquet, Hennis, de Vries, Hatala, Dawson, Siemens & Gašević, 2019)	Öğrencilerin MOOC kursundaki farklı öğrenme stratejileri ile sorgulama topluluğu buradalıkları (sosyal, bilişsel, öğretimsel) arasındaki ilişki araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kurama yer verilmemiştir.
(Hilliard & Stewart, 2019)	Yüksek ve orta düzeyde harmanlanmış birinci yıl yazma sınıflarındaki öğrenci deneyimlerini kuram bağlamında analiz etmek amaçlanmaktadır.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

(Rolim, Ferreira, Lins & Gásević, 2019)	Bir sorgulama topluluğundaki sosyal ve bilişsel buradalık unsurları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için ağ temelli bir yaklaşım sunmaktadır.	Kuramı veya alt bileşenleri literatüre göre analiz etmek/tanımlamak	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Abe, 2020)	Çevrimiçi eşzamansız lisans psikoloji derslerinde kişilik ve dilsel özellikler ile akademik performans arasındaki ilişkileri incelenmektedir.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Cooper, Forino, Kanjanabootra & von Meding, 2020)	Web tabanlı simülasyonların etkili kullanımının nasıl desteklenebileceği sorgulama topluluğu bağlamında incelenmektedir.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Waddington & Porter, 2021)	Çevrimiçi bir öğrenme deneyimindeki katılımcıların ve yardımcıların sosyal buradalığı nasıl geliştirdiklerini anlamaktır.	Örneklemin kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Uygulama sürecinin yapılandırılmasında kurama yer verilmiştir.	Sosyal buradalık çerçevesinde bulgular sunulmuştur.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Lawrence-Benedict, Pfahl & Smith, 2019)	Çevrimiçi spor yönetimi yüksek lisans programının stratejik ve idari unsurları, sorgulama topluluğu kuramı çerçevesinde araştırılmaktadır.	Örneklemin kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Mejia, 2020)	Çevrimiçi asenkron kurslarda tartışma forumunda ses ve video kullanılması öğrenci katılımı açısından incelenmektedir.	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi	Kurama yer verilmemiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.	Kurama yer verilmemiştir.
(Miller, Newton, Stover, Miller & Buttolph, 2020)	Kuram kullanılarak çevrimiçi ve yüz yüze beslenme kurslarının öğrenci algılarına ve başarı notlarına etkisi araştırılmaktadır.	Kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama ve analiz sürecinde kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.
(Stewart, 2019)	Öğrencilerin çevrimiçi işbirlikli öğrenmeye katılım durumlarını ölçmede sorgulama topluluğu ölçeğinin geçerliliği araştırılmaktadır.	Kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirilmesi/uyarlanması	Çalışmanın kuramla ilişkili olduğu belirtilmiştir.	Kuram bileşenleriyle birlikte açıklanmıştır.	Veri toplama araçlarında kurama yer verilmiştir.	Bulgular kuramın tüm bileşenlerini kapsamaktadır.	Kuram ile ilgili atıflar kullanılmıştır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

İncelenen makalelerde kuramın kullanım amacının farklılaştığı görülmektedir. Tablo 3'e göre, Sorgulama Topluluğu Kuramı makalelerde en fazla kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla kullanılmıştır. Kuram ile ilişkisi incelenen değişkenlerin başında akademik başarı (Edmunds, Gicheva, Thrift & Hull, 2021), öğrenci memnuniyeti (Nasir, 2020), motivasyon (Tan, 2020) ve öğrenci katılımı (Mejia, 2020) gelmektedir. Makalelerdeki ikinci araştırma amacı örneklemin kurama dayalı mevcut durumunun ortaya çıkarılmasıdır. Örneklem grubu olarak en fazla lisans öğrencilerinin seçildiği görülmektedir. Makalelerde kullanılan diğer amaçlar sırasıyla ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek, ortaya çıkan bir sonucu kuramla ilişkilendirmek, kuramla ilgili veri toplama araçlarının geliştirmek/uyarlamak, öğrenme ortamının/sürecinin kuram bileşenleri temel alınarak tasarlamak, kuramı veya alt bileşenleri literatüre göre analiz etmek/tanımlamaktır.

Makalelerin analizinde, kuramın makale bölümlerinde (özet, giriş/kuramsal çerçeve, yöntem, bulgular/sonuç ve tartışma) kullanım şeklinin farklılaştığı görülmektedir. Kuramın makalelerin özet bölümlerinde kullanımında çoğu araştırma kuram ile makale ilişkisini belirtirken bazı makalelerin özet bölümünde kurama yer verilmediği görülmüştür. Örneğin öğrencilerin harmanlanmış öğrenme ortamında karşılaştıkları problemleri araştıran bir makalede (Naeem & Khan,2019), kuram araştırma amacı kapsamında olmadığı için özetinde değil bulguların sunumunda kullanılmıştır. Makalelerin tamamına yakını giriş/kuramsal çerçeve başlığında, kuramı bileşenleriyle birlikte açıklarken bir kaç makalenin giriş/kuramsal çerçeve bölümünde kuram ile ilgili bir açıklama bulunmamaktadır.

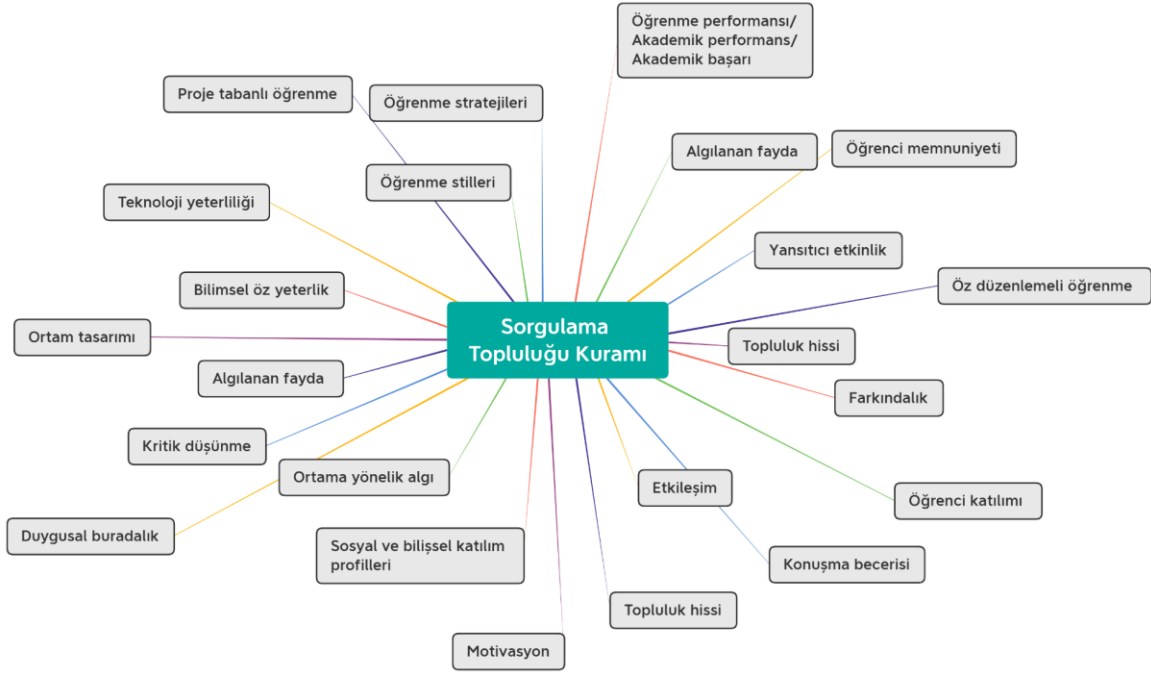
Kuramın yöntem bölümünde kullanımında; sırasıyla veri toplama, veri analizi ve uygulama süreçleri kapsamında kuramın kullanıldığı anlaşılmaktadır. Veri toplama sürecinde genellikle kurama yönelik ölçme araçlarının açıklandığı görülmektedir.

Makalelerin bulgular bölümünde, kuramın tüm bileşenleri, sosyal buradalık boyutu, öğretimsel buradalık boyutu, bilişsel buradalık boyutu, bilişsel ve sosyal buradalık boyutları kapsamında veriler sunulmaktadır. Bazı makalelerin ise bulgular bölümünde kurama yer verilmemiştir.

Tartışma bölümleri bağlamında incelendiğinde, makalelerin büyük çoğunluğunun tartışma bölümlerinde kuram ile ilgili açıklamalar yaptıkları veya kaynaklara atıf verdikleri, bir kaç makalenin ise kuramla ilgili bir tartışma yapmadığı görülmüştür. Bu makalelerin bulgularında kuram çerçevesini kullanmasına rağmen tartışma bölümünde kuramla ilgili çalışmalara yer verilmemesinin eksiklik olduğu düşünülmektedir.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Makalelerde Sorgulama Topluluğu Kuramı ile pek çok kavram ilişkilendirilmektedir. Özellikle kuramın kullanım amacı “kuram bileşenleri ve farklı değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi” olan makalelerde bu kavramlar açıkça belirtilmiştir. Kuram ile sıklıkla ilişkilendirilen kavramların, akademik başarı, motivasyon, öğrenci katılımı, öğrenci memnuniyeti ve etkileşim olarak belirlenmiştir. Kuramla ilişkilendirilen kavramlar Şekil 5’te görselleştirilmiştir.

Şekil 5. Sorgulama Topluluğu Kuramı ile ilişkilendirilen kavramlar

Araştırmalarda Sorgulama Topluluğu Kuramı ile Şekil 5’te sunulan kavramların ilişkilendirildiği görülmüştür. Öğrenme performansı, akademik performans ve akademik başarı (Abe, 2020; Çakıroğlu, 2019; Tan, 2020) kavramlarının kuram bağlamında en çok araştırılan değişkenler olduğu görülmüştür. Bu kavramları öğrenci memnuniyeti (Fatani, 2020; Nasir, 2020; Patwardhan ve diğerleri, 2020;), öğrenci motivasyonunu (Kilis ve Yıldırım, 2018; Thurber ve Trautvetter, 2020) ve öğrenci katılımını (Mejia, 2020) araştıran çalışmalar takip etmektedir.

4. Kuramın Örnek Uygulamaları

Sorgulama topluluğu kuramı ile ilgili 3 makale detaylı olarak incelenmiştir. Bu makalelerin amaç, yöntem ve kuram kullanım bilgileri Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5. İncelenen makaleler

Makale	Amaç	Yöntem	Kuramın Kullanımı
(Krzyszkowska & Mavrommati, 2020)	Kuram çerçevesinde bir MOOC kursu tasarlamak ve değerlendirmek amaçlanmaktadır.	Karma araştırma yöntemi	Öğrenme ortamının kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması
(Parrish, Guffey, Williams, Estis & Lewis, 2021)	Çevrimiçi takım tabanlı öğrenme modeline yönelik öğrenci algıları sorgulama topluluğu kuramı bağlamında araştırılmaktadır.	Nitel araştırma	Ortam özelliklerinin/etkinliklerin kurama etkisini belirlemek
(Kilis & Yıldırım, 2018)	Sorgulama topluluğu kuramı; öz düzenleme, üstbilgi ve motivasyon kavramları ile açıklanmaktadır.	Nicel araştırma	Ortaya çıkan bir sonucun kuramla ilişkilendirilmesi

Makalelerin kuramsal bağlamda detaylı açıklaması aşağıda yapılmaktadır.

Makale 1. Applying the Community of Inquiry e-Learning Model to Improve the Learning Design of an Online Course for In-service Teachers in Norway (Krzyszkowska & Mavrommati, 2020)

Araştırmanın Amacı: Sorgulama topluluğu kuramı çerçevesinde bir kitlesel açık çevrimiçi ders geliştirmek amaçlanmaktadır.		
Yöntem: Karma Araştırma Örnekleme: 46 Veri Toplama Araçları: Ölçek ve görüşme		
Kuramın Kullanım Amacı: Öğrenme ortamının kuram bileşenleri temel alınarak tasarlanması		
Çalışmanın Bölümleri	Kuram Yansımaları	Açıklama
Özet	<i>"In this paper, we demonstrate how the Community of Inquiry (CoI) framework could be adopted to transform learning design, which prioritises the delivery of individual assignments, into a more collaborative learning experience."</i>	Çalışmanın kuram çerçevesinde yürütüldüğü belirtilmiştir.
Giriş/Kuramsal Çerçeve	<i>"Which CoI design principles could be reinforced to enhance learning in the community in Matematikk Mooc 1?"</i> <i>"In the context of instructional design, the CoI model indicates that a meaningful learning experience can be created through the interplay of three key elements: social, teaching and cognitive presence."</i>	Amaç cümlesi ve bir araştırma sorusunda kurama yer verilmiştir. Giriş bölümünde kuram tüm bileşenleriyle birlikte açıklanmaktadır.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Yöntem	<i>"The Col questionnaire was used to collect student evaluations of collaborative learning during the course. Analysis of the responses revealed those aspects of instruction which diverted most from the Col model."</i>	Yöntem bölümünde veri toplama araçlarında ve veri analizinde kuramdan bahsedilmektedir.
Bulgular	<i>"The dataset was structured into grouped variables representing the categories of cognitive (C), social (S) and teaching presence (T)."</i>	Araştırma bulguları kuram bileşenleri bağlamında sunulmaktadır.
Tartışma	<i>"Both types of distance are likely to be perceived as a communication barrier when trying to establish a climate of trust and respect as a foundation for learning in the Community of Inquiry (Gutierrez-Santiuste, Rodriguez-Sabiote, and GallegoArrufat, 2015; Haynes, 2016)."</i> <i>"While instrumental to the collaborative inquiry, social presence has been shown to correlate with teaching presence tasked with setting a climate to support open communication and designing interactions focused on the shared academic purpose (Akyol and Garrison, 2011; Gutierrez-Santiuste, Rodriguez-Sabiote, and Gallego-Arrufat, 2015; Shea and Bidjerano, 2009)."</i>	Kuram ve bileşenleri ile ilgili atıflara yer verilmiştir.

Araştırmada bulgular Sorgulama Topluluğu Kuramı ilkeleri ile ilişkilendirilerek bir sorgulama topluluğu tasarımı için aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Açık iletişim ve güven yaratmak için plan yapın: topluluk oluşturun ve uyum sağlayın.
- Eleştirel düşünme ve konuşmalar için plan yapın, sorgulama dinamikleri oluşturun.
- Saygı ve sorumluluğu ve çözüme giden sorgulamayı sürdürün.
- Değerlendirmenin amaçlanan süreçler ve sonuçlarla uyumlu olduğundan emin olun.

Araştırmacılar, sorgulama topluluğu kuramının çevrimiçi derslerin sosyal boyutunun yapılandırılmasında temel alınabileceğini ifade etmektedirler.

Makale 2. Fostering Cognitive Presence, Social Presence and Teaching Presence with Integrated Online—Team-Based Learning (Parrish, Guffey, Williams, Estis & Lewis, 2021)

Araştırmanın Amacı: Çevrimiçi takım tabanlı öğrenme modeline yönelik öğrenci algılarını sorgulama topluluğu kuramı bağlamında araştırmak amaçlanmaktadır.		
Yöntem: Nitel Örnekleme: 28 lisansüstü öğrencisi Veri Toplama Araçları: Ders değerlendirmeleri ve küçük grup öğretim geri bildirimleri		
Çalışmanın Bölümleri	Kuram Yansımaları	Açıklama

Özet	<i>"This paper describes the development of the Integrated Online—Team-Based Learning (IO-TBL) model and details students' perceptions of IO-TBL using the Community of Inquiry framework."</i>	Makalenin özet bölümünde araştırmanın kuram çerçevesinde gerçekleştirildiği ifade edilmektedir.																																				
Giriş/Kuramsal Çerçeve	<i>"COI provides a practical way to evaluate online learning experiences with its three-part focus on cognitive presence, social presence, and teaching presence (Garrison et al. 2000)."</i>	Kuramsal çerçevede kuramın tüm bileşenleri ayrı ayrı açıklanmaktadır.																																				
Yöntem	<i>"Once the clusters were identified, three researchers (Authors 1, 2, and 3) collectively assigned each cluster into one of the three components of the COI model by examining how the student comments aligned with cognitive presence, teaching presence, and social presence, as defined by Garrison et al. (2000)."</i>	Makalenin yöntem bölümünde veri toplama araçlarında kuramdan bahsedilmemektedir. Veri analizi sürecinde kuram bileşenleri bağlamında verilerin analiz edildiği ifade edilmektedir.																																				
Bulgular	<i>"Table 1 displays the cluster name, the associated COI presence, response category (Going Well or Suggestion), a representative student quote, and number of responses."</i> <table border="1"><caption>Table 1 Cluster overview</caption><thead><tr><th>Cluster</th><th>COI Presence</th><th>Going Well or Suggestion</th><th>Representative Comment</th></tr></thead><tbody><tr><td>Learning</td><td>Cognitive</td><td>Going Well</td><td>I have learned more from this class</td></tr><tr><td>Teamwork</td><td>Social</td><td>Going Well</td><td>I also like the cooperative learning I can confer with my group and</td></tr><tr><td>Synchronous online meetings</td><td>Social</td><td>Going Well</td><td>We enjoyed meeting online and I interaction with our teaching a</td></tr><tr><td>Instructor</td><td>Social</td><td>Going Well</td><td>[The instructor] is extremely help any work related to the class e</td></tr><tr><td>Peer evaluation</td><td>Social</td><td>Suggestion</td><td>I don't like the peer evaluation - have to pick one who's best, a</td></tr><tr><td>Team composition</td><td>Social</td><td>Suggestion</td><td>Don't change groups in the middle semester.</td></tr><tr><td>Course Content</td><td>Teaching</td><td>Going Well</td><td>The in-class and homework assign we were learning.</td></tr><tr><td>Observations</td><td>Teaching</td><td>Going Well</td><td>The field observation component</td></tr></tbody></table>	Cluster	COI Presence	Going Well or Suggestion	Representative Comment	Learning	Cognitive	Going Well	I have learned more from this class	Teamwork	Social	Going Well	I also like the cooperative learning I can confer with my group and	Synchronous online meetings	Social	Going Well	We enjoyed meeting online and I interaction with our teaching a	Instructor	Social	Going Well	[The instructor] is extremely help any work related to the class e	Peer evaluation	Social	Suggestion	I don't like the peer evaluation - have to pick one who's best, a	Team composition	Social	Suggestion	Don't change groups in the middle semester.	Course Content	Teaching	Going Well	The in-class and homework assign we were learning.	Observations	Teaching	Going Well	The field observation component	Araştırma bulguları kuram bileşenlerine (sosyal buradalık, bilişsel buradalık, öğretimsel buradalık) göre başlıklar halinde sunulmaktadır. Öğrencilerin derse yönelik görüşler, kuramın ilgili bileşeni ile ilişkilendirilmiştir.
Cluster	COI Presence	Going Well or Suggestion	Representative Comment																																			
Learning	Cognitive	Going Well	I have learned more from this class																																			
Teamwork	Social	Going Well	I also like the cooperative learning I can confer with my group and																																			
Synchronous online meetings	Social	Going Well	We enjoyed meeting online and I interaction with our teaching a																																			
Instructor	Social	Going Well	[The instructor] is extremely help any work related to the class e																																			
Peer evaluation	Social	Suggestion	I don't like the peer evaluation - have to pick one who's best, a																																			
Team composition	Social	Suggestion	Don't change groups in the middle semester.																																			
Course Content	Teaching	Going Well	The in-class and homework assign we were learning.																																			
Observations	Teaching	Going Well	The field observation component																																			
Tartışma	<i>"Clusters of student perceptions related to IO-TBL were associated with each presence of the Community of Inquiry framework (Garrison et al. 2000). Most commonly, clusters were specific to teaching presence, followed by social presence, and then cognitive presence."</i>	Makalede tartışma bölümü, kuram bileşenleri ile başlıklar halinde sunulmaktadır kuram bağlamında açıklanmıştır.																																				

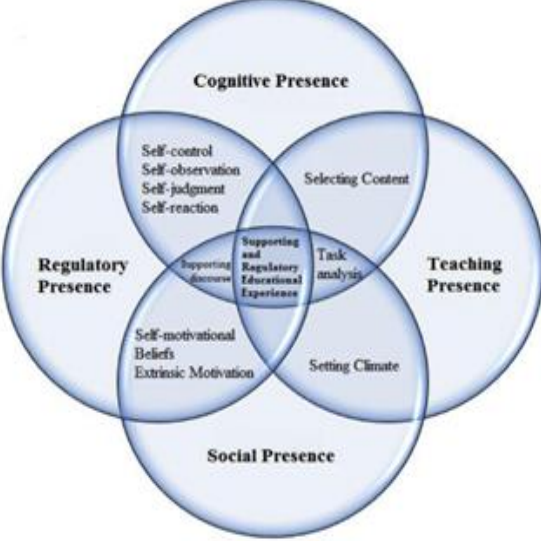
Makalede, öğrencilerin derse yönelik görüşleri (öneriler ve uygulanmakta olan uygulamalar) kodlanarak bilişsel buradalık, sosyal buradalık ve öğretimsel buradalık başlıkları altında gruplandırılmıştır. Öğretimsel buradalık kapsamında, kurs içeriği, gözlemler, Hazırlık Testleri (bireysel hazırlık, grup hazırlığı), iş yükü, planlı zaman, daha fazla ders, çevrimiçi araçlar, gözlemlerin lojistiği temaları; sosyal buradalık kapsamında, takım çalışması, senkron çevrimiçi toplantılar, öğretici, akran değerlendirme, takım organizasyonu temaları; bilişsel buradalık kapsamında ise öğrenme teması bulunmaktadır. Araştırma sonunda çevrimiçi takım çalışmasının uygulanmasına yönelik pratik öneriler yer almaktadır. Bu doğrultuda, özellikle

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

ders dışı takım çalışmalarının planlanmasında öğrencileri dikkate alarak ortak zamanın belirlenmesi, takım çalışmalarının yürütülmesinde çevrimiçi araçların kullanılması ve bu araçların öğrenme yönetim sisteminde gömülü olması, alternatif ekran değerlendirme araçlarının tercih edilmesi ve öğrencilere çalışmalarıyla ilgili geri bildirimler sunulması önerilmektedir.

Makale 3. Investigation of community of inquiry framework in regard to self regulation, metacognition and motivation (Kilis & Yıldırım, 2018)

Araştırmanın Amacı: Üniversite öğrencilerinin sorgulama topluluğu kuramı bileşenlerine yönelik algılarını ve bu algıların öğrencilerin öz düzenleme, meta biliş ve motivasyonlarına etkisini belirlemek amaçlanmaktadır.		
Yöntem: Nicel Örnekleme: 1535 üniversite öğrencisi Veri Toplama Araçları: Ölçek		
Çalışmanın Bölümleri	Kuram Yansımaları	Açıklama
Özet	<i>"...this correlational study elucidates the community of inquiry framework in regard to self-regulation, metacognition, and motivation in an online learning setting."</i>	Özet bölümünde araştırmanın sorgulama topluluğu kuramı çerçevesinde yürütüldüğü belirtilmektedir.
Giriş/Kuramsal Çerçeve	<i>"...the study will investigate students' perceptions toward community of inquiry and its three presence types (social, cognitive, and teaching) in the online course..."</i> <i>"This part first presents a review of the literature with regard to the three presences of the Col framework..."</i> <i>"To what degree do students' perceived levels of self-regulation, metacognition, and motivation levels in the online course context predict their perception of (a) community of inquiry, (b) social presence, (c) cognitive presence, and (d) teaching presence?"</i>	Giriş bölümünde yer alan amaç cümlesinde kurama yer verildiği görülmektedir. Kuramsal çerçeve; sosyal buradalık, bilişsel buradalık ve öğretimsel buradalık başlıkları altında sunulmaktadır. Araştırma sorularında kuramın merkezde olduğu açıkça görülmektedir.
Yöntem	<i>"Students' perceptions of community of inquiry and its three presence types were measured using Col Survey..."</i> <i>"...linear regression analyses to reveal the contribution of each predictor to community of inquiry and its three presence types were used in accordance with the second research question and sub-questions."</i>	Veri toplama araçlarında sorgulama topluluğu ölçeği kullanıldığı ifade edilmektedir. Veri analizi sürecinde kullanılan ölçeğe bağlı olarak kuramla ilgili açıklamalar yer almaktadır.

Bulgular	<i>“Considering the second research question which investigated the predictors of community of inquiry and its three sub-factors, the null hypothesis is no significant prediction of community of inquiry by self-regulation, metacognition, or motivation.”</i> Multiple linear regression analyses for variables predicting the <table border="1"><thead><tr><th>Variable</th><th>b</th></tr></thead><tbody><tr><td colspan="2">Community of Inquiry</td></tr><tr><td>Model 1</td><td>(Constant)</td></tr><tr><td></td><td>Self-regulation</td></tr><tr><td></td><td>Metacognition</td></tr><tr><td></td><td>Motivation</td></tr><tr><td colspan="2">Social Presence</td></tr><tr><td>Model 1</td><td>(Constant)</td></tr><tr><td></td><td>Self-regulation</td></tr><tr><td></td><td>Motivation</td></tr><tr><td colspan="2">Cognitive Presence</td></tr><tr><td>Model 1</td><td>(Constant)</td></tr><tr><td></td><td>Self-regulation</td></tr><tr><td></td><td>Metacognition</td></tr><tr><td></td><td>Motivation</td></tr><tr><td colspan="2">Teaching Presence</td></tr><tr><td>Model 1</td><td>(Constant)</td></tr><tr><td></td><td>Self-regulation</td></tr></tbody></table>	Variable	b	Community of Inquiry		Model 1	(Constant)		Self-regulation		Metacognition		Motivation	Social Presence		Model 1	(Constant)		Self-regulation		Motivation	Cognitive Presence		Model 1	(Constant)		Self-regulation		Metacognition		Motivation	Teaching Presence		Model 1	(Constant)		Self-regulation	Korelasyonel araştırma ile yürütülen makalenin bulgularında kuram bileşenleri ile metabiliş, öz düzenleme, motivasyon arasındaki ilişkiye yönelik analiz sonuçları yer almaktadır.
Variable	b																																					
Community of Inquiry																																						
Model 1	(Constant)																																					
	Self-regulation																																					
	Metacognition																																					
	Motivation																																					
Social Presence																																						
Model 1	(Constant)																																					
	Self-regulation																																					
	Motivation																																					
Cognitive Presence																																						
Model 1	(Constant)																																					
	Self-regulation																																					
	Metacognition																																					
	Motivation																																					
Teaching Presence																																						
Model 1	(Constant)																																					
	Self-regulation																																					
Tartışma	<i>“Self-regulation represents an important mediator among the three presence types of the community of inquiry framework.”</i> <i>“The current study is the first attempt to discover the effect of metacognition on community of inquiry and yielded its significant contribution, except on social presence.”</i> <i>“...the current study contributes to the literature by revealing motivation as a significant predictor of the Col and its three elements.”</i> Fig. 1. Reconceptualization of community of inquiry framework.	Tartışma bölümünde kuram ile metabiliş, öz düzenleme, motivasyon arasındaki ilişki ayrı ayrı ilgili literatürle birlikte açıklanmaktadır. Makalede elde edilen sonuçlara dayanarak kuramın yeniden yapılandırıldığı ve “Düzenleyici Buradalık” olarak yeni bir boyut eklendiği görülmektedir.																																				

Araştırma sonucunda öz düzenlemenin sorgulama topluluğu algısına önemli katkısı olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda öğrenme, zaman ve süreç üzerinde kontrol sağlaması nedeniyle

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

öz düzenlemenin sorgulama topluluğu modeline dahil edilmesini önerilmektedir. Metabilişin ise sorgulama topluluğunun öğretimsel buradalık ve bilişsel buradalık boyutlarını etkilediği belirtilmiştir. Makalede motivasyon faktörünün kuramın tüm bileşenlerini etkilediği sonucuna da ulaşılmıştır. Araştırmacılar çevrimiçi öğrenme ortamlarında daha etkin sorgulama topluluğu oluşturmak için çevrimiçi eğitim ortamı tasarımında öz düzenleme, meta biliş ve motivasyon faktörlerinin dikkate alınmasını önermektedir. Ayrıca öğrenme sürecinde öğrenenlerin öz düzenlemeli davranışlarının ve becerilerinin tüm boyutlarını yansıtmak için sorgulama topluluğu modeline “düzenleyici buradalık” olarak yeni bir boyut eklenmesi gerektiğini ifade etmektedirler.

5. Sonuç ve Öneriler

Sorgulama Topluluğu Kuramının özellikle çevrimiçi uzaktan eğitim süreçlerinin kuram ve uygulamaya yönelik gelişimine katkı sağladığı kadar bu alanın kavramsal gelişimine de katkı sağladığı açıktır. Sorgulama Topluluğu Kuramı eleştirel düşünmeyi ve üst düzey öğrenme çıktılarını desteklemek ve kolaylaştırmak için çevrimiçi öğrenmeyi nasıl kullanabileceğimize dair önemli bir kuramsal dayanak ve yol haritası sunmaktadır.

Kuram üzerine bir çok çalışma yapılmasına rağmen yaklaşık 20 yıllık bir geçmişe sahip kuramın bilimsel çalışmalarla geliştirilmesi ve hızla değişen çevrimiçi öğrenme ortamlarının değişen doğası ve sunduğu yeni fırsatlara göre uyarlanması gerekmektedir. Bu noktanın yanı sıra kuramsal tartışmaları uygulamaya taşımak adına kuramı merkezine alan ders tasarımları kadar kuramı merkezine alan öğrenme etkinliklerinin de geliştirilmesine yönelik bir ihtiyaç vardır.

Dikkat çeken bir diğer nokta ise kuramın daha çok yapılandırılmış formal öğrenme ortamlarında gerçekleşen öğrenme sürecini açıklamaya yönelik olduğu, özellikle öğrenme sorumluluğunu kendisi alan ve öğrenmeyi yapılandırılmamış informal öğrenme sürecini açıklamaya yönelik geliştirilmesi gerektiği yönündedir. Kuramda öğretim bulunuşluğu bir öğretmenin varlığı ile ilişkilendirilirken günümüzde birçok öğrenenin kişisel öğrenme ortamlarını tasarımıyarak ve kendi öğrenme ihtiyaçlarını belirleyerek gerçekleştirdiği göz önüne alındığında kuramın hangi bağlamlarda uygulandığına öğretim tasarımcılarının dikkat etmesi gerekmektedir.

İlgili alanyazın incelendiğinde kuramın geçerlilik ve güvenilirliğini artırmaya yönelik nicel paradigmayı benimseyen çalışmaların ağırlığı dikkat çekmektedir. Bununla beraber öğrenmenin sosyal bir süreç olduğu, merkezinde insanın olduğu bir süreci sadece genelleme

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

ve doğrulama çabalarının ötesinde derinlemesine anlamaya yönelik çalışmalar gerektiği de düşünülmektedir. Bu bağlamda nicel araştırma paradigmaları kadar nitel ve karma araştırma paradigmaları ile yapılacak çalışmaların kuramın gelişimine katkı sağlayacağı düşüncesi ortaya çıkmaktadır.

Basım Öncesi

6. Bölüm Sözlüğü

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Sorgulama topluluğu kuramı: Bilginin yapılandırılması ve bilimsel bilginin sorgulanması süreçlerini çevrimiçi öğrenme ortamlarında sosyal öğrenme kuramları bağlamında açıklayan kuramdır.

Sosyal bulunuşluk: çevrimiçi ortamlarda katılımcıların diğer katılımcılarla etkileşimde bulunması, onlarla bağ kurması ve kendilerini içinde buldukları topluluğun bir parçası olarak görmesini ifade etmektedir.

Bilişsel bulunuşluk: Bir sorgulama topluluğundaki katılımcıların ortak araştırma ve tartışmaları sonucunda bilgiyi yapılandırma sürecidir.

Öğretimsel bulunuşluk: Kişisel olarak anlamlı ve eğitsel öğrenme çıktılarını gerçekleştirmek amacıyla bilişsel ve sosyal süreçlerin tasarımı, kolaylaştırılması ve yönlendirilmesidir.

Basım Öncesi

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

7. Kaynakça

Abe, J. A. A. (2020). Big five, linguistic styles, and successful online learning. *The Internet and Higher Education*, 45, 100724. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2019.100724>

Akyol, Z., Garrison, D. R., & Ozden, M. Y. (2009). Online and blended communities of inquiry: Exploring the developmental and perceptual differences. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 10(6), 65-83. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v10i6.765>

Akyol, Z., & Garrison, D. R. (2011). Understanding cognitive presence in an online and blended community of inquiry: Assessing outcomes and processes for deep approaches to learning. *British Journal of Educational Technology*, 42(2), 233-250. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2009.01029.x>

Almasi, M., & Zhu, C. (2020). Investigating Students' Perceptions of Cognitive Presence in Relation to Learner Performance in Blended Learning Courses: A Mixed-Methods Approach. *Electronic Journal of e-Learning*, 18(4), 323-335. <https://doi.org/10.34190/EJEL.20.18.4.005>

Alzayed, Z. A., & Alabdulkareem, R. H. (2021). Enhancing cognitive presence in teachers' professional learning communities via reflective practice. *Journal of Education for Teaching*, 47(1), 18-31. <https://doi.org/10.1080/02607476.2020.1842134>

Anderson, T., Liam, R., Garrison, D. R., & Archer, W. (2001). Assessing teaching presence in a computer conferencing context. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 5(2), 1-17. <http://dx.doi.org/10.24059/olj.v5i2.1875>

Arbaugh, J. B. (2005). Is there an optimal design for on-line MBA courses?. *Academy of Management Learning & Education*, 4(2), 135-149. <https://doi.org/10.5465/amle.2005.17268561>

Arbaugh, J. B., & Benbunan-Finch, R. (2006). An investigation of epistemological and social dimensions of teaching in online learning environments. *Academy of Management Learning & Education*, 5(4), 435-447. <https://doi.org/10.5465/amle.2006.23473204>

Arbaugh, J. B., Cleveland-Innes, M., Diaz, S. R., Garrison, D. R., Ice, P., Richardson, J. C., & Swan, K. P. (2008). Developing a community of inquiry instrument: Testing a measure of the community of inquiry framework using a multi-institutional sample. *The Internet and Higher Education*, 11(3-4), 133-136. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2008.06.003>

Arbaugh, J. B., & Hwang, A. (2006). Does "teaching presence" exist in online MBA courses?. *The Internet and Higher Education*, 9(1), 9-21. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2005.12.001>

Blaine, A. M. (2019). Interaction and presence in the virtual classroom: An analysis of the perceptions of students and teachers in online and blended Advanced Placement courses. *Computers & Education*, 132, 31-43. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.01.004>

Berry, S. (2019). Teaching to Connect: Community-Building Strategies for the Virtual Classroom. *Online Learning*, 23(1), 164-183. <https://doi.org/10.24059/olj.v23i1.1425>

Beuchot, A., & Bullen, M. (2005). Interaction and interpersonality in online discussion forums. *Distance Education*, 26(1), 67-87. <https://doi.org/10.1080/01587910500081285>

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- Bozkurt, A. (2019). Intellectual roots of distance education: a progressive knowledge domain analysis. *Distance Education*, 40(4), 497-514. <https://doi.org/10.1080/01587919.2019.1681894>
- Bozkurt, A., & Zawacki-Richter, O. (2021). Trends and patterns in distance education (2014–2019): A synthesis of scholarly publications and a visualization of the intellectual landscape. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 22(2), 19-45. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v22i2.5381>
- Caskurlu, S. (2018). Confirming the subdimensions of teaching, social, and cognitive presences: A construct validity study. *The Internet and Higher Education*, 39, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.05.002>
- Caskurlu, S., Maeda, Y., Richardson, J. C., & Lv, J. (2020). A meta-analysis addressing the relationship between teaching presence and students' satisfaction and learning. *Computers & Education*, 157, 103966. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103966>
- Caskurlu, S., Richardson, J. C., Maeda, Y., & Kozan, K. (2021). The qualitative evidence behind the factors impacting online learning experiences as informed by the community of inquiry framework: A thematic synthesis. *Computers & Education*, 165, 104111. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.104111>
- Castellanos-Reyes, D. (2020). 20 Years of the Community of Inquiry Framework. *TechTrends: Linking Research & Practice to Improve Learning*, 64(4), 557-560. <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00491-7>
- Chen, B., deNoyelles, A., Patton, K., & Zydney, J. (2017). Creating a community of inquiry in large-enrollment online courses: An exploratory study on the effect of protocols within online discussions. *Online Learning*, 21(1), 165-188. <https://doi.org/10.24059/olj.v21i1.816>
- Cho, M. H., Kim, Y., & Choi, D. (2017). The effect of self-regulated learning on college students' perceptions of community of inquiry and affective outcomes in online learning. *The Internet and Higher Education*, 34, 10-17. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2017.04.001>
- Cleveland-Innes, M., Garrison, D. R., & Vaughan, N. (2018). The community of inquiry theoretical framework: Implications for distance education and beyond. In *Handbook of distance education* (pp. 67-78). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315296135-6>
- Cleveland-Innes, M., & Campbell, P. (2012). Emotional presence, learning, and the online learning environment. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 13(4), 269-292. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v13i4.1234>
- Cooper, V. A., Forino, G., Kanjanabootra, S., & von Meding, J. (2020). Leveraging the community of inquiry framework to support web-based simulations in disaster studies. *Internet and Higher Education*, 47, 100757. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2020.100757>
- Çakıroğlu, Ü. (2019). Community of Inquiry in Web Conferencing: Relationships between Cognitive Presence and Academic Achievements. *Open Praxis*, 11(3), 243-260. <https://doi.org/10.5944/openpraxis.11.3.968>
- Dempsey, P. R., & Zhang, J. (2019). Re-Examining the Construct Validity and Causal Relationships of Teaching, Cognitive, and Social Presence in Community of Inquiry Framework. *Online Learning*, 23(1), 62-79. <https://doi.org/10.24059/olj.v23i1.1419>

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- DeWitt, D., Alias, N., Siraj, S., & Spector, J. M. (2017). Wikis for a collaborative problem-solving (CPS) module for secondary school science. *Journal of Educational Technology & Society*, 20(1), 144-155.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. Collier Books.
- Dewey, J. (1933). *How we think*. Courier Corporation.
- Evans, S. M., Ward, C., & Reeves, S. (2017). An exploration of teaching presence in online interprofessional education facilitation. *Medical teacher*, 39(7), 773-779. <https://doi.org/10.1080/0142159x.2017.1297531>
- Edmunds, J. A., Gicheva, D., Thrift, B., & Hull, M. (2021). High tech, high touch: The impact of an online course intervention on academic performance and persistence in higher education. *The Internet and Higher Education*, 49, 100790. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2020.100790>
- Fatani, T. H. (2020). Student satisfaction with videoconferencing teaching quality during the COVID-19 pandemic. *BMC Medical Education*, 20(1), 1-8. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02310-2>
- Ferri, F., Grifoni, P., & Guzzo, T. (2020). Online learning and emergency remote teaching: Opportunities and challenges in emergency situations. *Societies*, 10(4), 86. <https://doi.org/10.3390/soc10040086>
- Garrison, D. R. (2009). Communities of inquiry in online learning. In *Encyclopedia of distance learning, Second edition* (pp. 352-355). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-60566-198-8.ch052>
- Garrison, D. R., & Akyol, Z. (2013). The Community of Inquiry Theoretical Framework. In *Handbook of distance education* (pp. 122-138). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203803738>
- Garrison, D. R., & Akyol, Z. (2015). Toward the development of a metacognition construct for communities of inquiry. *The Internet and Higher Education*, 24, 66-71. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2014.10.001>
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2001). Critical thinking, cognitive presence, and computer conferencing in distance education. *American Journal of Distance Education*, 15, 7-23. doi:10.1080/08923640109527071
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2000). Critical inquiry in a text-based environment: Computer conferencing in higher education. *The Internet and Higher Education*, 2, 87-105. doi:10.1016/S1096-7516(00)00016-6
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2010). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The Internet and Higher Education*, 13(1-2), 5-9. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2009.10.003>
- Garrison, D. R., & Arbaugh, J. B. (2007). Researching the community of inquiry framework: Review, issues, and future directions. *The Internet and Higher Education*, 10(3), 157-172. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2007.04.001>
- Garrison, D. R., & Cleveland-Innes, M. (2005). Facilitating cognitive presence in online learning: Interaction is not enough. *The American journal of distance education*, 19(3), 133-148. https://doi.org/10.1207/s15389286ajde1903_2

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- Geng, S., Law, K. M., & Niu, B. (2019). Investigating self-directed learning and technology readiness in blending learning environment. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16(1), 1-22. <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0147-0>
- Goshtasbpour, F., Swinnerton, B., & Morris, N. P. (2020). Look who's talking: Exploring instructors' contributions to Massive Open Online Courses. *British Journal of Educational Technology*, 51(1), 228-244. <https://doi.org/10.1111/bjet.12787>
- Gurley, L. E. (2018). Educators' Preparation to Teach, Perceived Teaching Presence, and Perceived Teaching Presence Behaviors in Blended and Online Learning Environments. *Online learning*, 22(2), 197-220. <https://doi.org/10.24059/olj.v22i2.1255>
- Gutiérrez-Santiuste, E., Rodríguez-Sabiote, C., & Gallego-Arrufat, M. J. (2015). Cognitive presence through social and teaching presence in communities of inquiry: A correlational–predictive study. *Australasian Journal of Educational Technology*, 31(3). <https://doi.org/10.14742/ajet.1666>
- Haynes, F. (2016). Trust and the community of inquiry. *Educational Philosophy and theory*, 1-8.
- Heilporn, G., & Lakhal, S. (2020). Investigating the reliability and validity of the community of inquiry framework: An analysis of categories within each presence. *Computers & Education*, 145, 103712. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.103712>
- Hilliard, L. P., & Stewart, M. K. (2019). Time well spent: Creating a community of inquiry in blended first-year writing courses. *The Internet and Higher Education*, 41, 11-24. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.11.002>
- Hoey, R. (2017). Examining the characteristics and content of instructor discussion interaction upon student outcomes in an online course. *Online Learning*, 21(4), 263-281. <https://doi.org/10.24059/olj.v21i4.1075>
- Hsu, Y. C., & Shiue, Y. M. (2018). Exploring the influence of using collaborative tools on the community of inquiry in an interdisciplinary project-based learning context. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 14(3), 933-945. <https://doi.org/10.12973/ejmste/81149>
- Jan, S. K. (2018). Identifying online communities of inquiry in higher education using social network analysis. *Research in Learning Technology*, 26. <https://doi.org/10.25304/rlt.v26.2064>
- Jiang, M., & Koo, K. (2020). Emotional presence in building an online learning community among non-traditional graduate students. *Online Learning*, 24(4), 93-111. <https://doi.org/10.24059/olj.v24i4.2307>
- Kaul, M., Aksela, M., & Wu, X. (2018). Dynamics of the community of inquiry (CoI) within a massive open online course (MOOC) for in-service teachers in environmental education. *Education Sciences*, 8(2), 40. <https://doi.org/10.3390/educsci8020040>
- Keleş, E. (2018). Use of Facebook for the Community Services Practices course: Community of inquiry as a theoretical framework. *Computers & Education*, 116, 203-224. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2017.09.003>
- Kilis, S., & Yıldırım, Z. (2018). Investigation of community of inquiry framework in regard to self-regulation, metacognition and motivation. *Computers & Education*, 126, 53-64. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.06.032>

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). *Sorgulama Topluluğu Kuramı*. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- Kilis, S., & Yıldırım, Z. (2019). Posting patterns of students' social presence, cognitive presence, and teaching presence in online learning. *Online Learning*, 23(2), 179-195. <https://doi.org/10.24059/olj.v23i2.1460>
- Kim, G. C., & Gurvitch, R. (2020). Online education research adopting the community of inquiry framework: a systematic review. *Quest*, 72(4), 395-409. <https://doi.org/10.1080/00336297.2020.1761843>
- Kovanović, V., Joksimović, S., Poquet, O., Hennis, T., Čukić, I., de Vries, P., Hatala, M., Dawson, S., Siemens, G., & Gašević, D. (2018). Exploring communities of inquiry in massive open online courses. *Computers & Education*, 119, 44-58. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2017.11.010>
- Kovanović, V., Joksimović, S., Poquet, O., Hennis, T., de Vries, P., Hatala, M., Dawson, S., Siemens, G., & Gašević, D. (2019). Examining communities of inquiry in Massive Open Online Courses: The role of study strategies. *The Internet and Higher Education*, 40, 20-43. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.09.001>
- Kozan, K., & Caskurlu, S. (2018). On the Nth presence for the Community of Inquiry framework. *Computers & Education*, 122, 104-118. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2018.03.010>
- Krzyszowska, K., & Mavrommati, M. (2020). Applying the Community of Inquiry e-Learning Model to Improve the Learning Design of an Online Course for In-service Teachers in Norway. *Electronic Journal of e-Learning*, 18(6), pp462-475. <https://doi.org/10.34190/JEL.18.6.001>
- Küçük, S., & Richardson, J. C. (2019). A Structural Equation Model of Predictors of Online Learners' Engagement and Satisfaction. *Online Learning*, 23(2), 196-216. <https://doi.org/10.24059/olj.v23i2.1455>
- Lam, J. Y. C. (2015). Autonomy presence in the extended community of inquiry. *International Journal of Continuing Education and Lifelong Learning*, 8(1), 39–61. doi: 10.3316/INFORMIT.705821081676347
- Lawrence-Benedict, H., Pfahl, M., & Smith, S. J. (2019). Community of Inquiry in online education: Using student evaluative data for assessment and strategic development. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 25, 100208. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2019.100208>
- Lee, Y. H., & Kim, K. J. (2018). Enhancement of student perceptions of learner-centeredness and community of inquiry in flipped classrooms. *BMC medical education*, 18(1), 1-6. <https://doi.org/10.1186/s12909-018-1347-3>
- Le Roux, I., & Nagel, L. (2018). Seeking the best blend for deep learning in a flipped classroom—viewing student perceptions through the Community of Inquiry lens. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 15(1), 1-28. <https://doi.org/10.1186/s41239-018-0098-x>
- Li, N., & Lefevre, D. (2020). Holographic teaching presence: participant experiences of interactive synchronous seminars delivered via holographic video conferencing. *Research in Learning Technology*, 28. <https://doi.org/10.25304/rlt.v28.2265>
- Lim, J., & Richardson, J. C. (2021). Predictive effects of undergraduate students' perceptions of social, cognitive, and teaching presence on affective learning outcomes according to disciplines. *Computers & Education*, 161, 104063. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.104063>
- Lipman, M. (1991). *Thinking in education*. Cambridge University Press.

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- Lowenthal, P. R., & Snelson, C. (2017). In search of a better understanding of social presence: An investigation into how researchers define social presence. *Distance Education*, 38(2), 141-159. <https://doi.org/10.1080/01587919.2017.1324727>
- Mavengere, N., & Ruohonen, M. (2018). Context and user needs in virtual learning in pursuit of qualities of learning. *Education and information technologies*, 23(4), 1607-1620. <https://doi.org/10.1007/s10639-017-9681-3>
- McClannon, T. W., Cheney, A. W., Bolt, L. L., & Terry, K. P. (2018). Predicting Sense of Presence and Sense of Community in Immersive Online Learning Environments. *Online Learning*, 22(4), 141-159. <https://doi.org/10.24059/olj.v22i4.1510>
- Mejia, C. (2020). Using VoiceThread as a discussion platform to enhance student engagement in a hospitality management online course. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 26, 100236. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2019.100236>
- Miller, M. E., Newton, K., Stover, S., Miller, B., & Buttolph, J. (2020). Comparing Delivery Methods of an Introductory Nutrition Course Using the Community of Inquiry. *Journal of nutrition education and behavior*, 52(4), 401-406. <https://doi.org/10.1016/j.jneb.2019.09.007>
- Naeem, N. K. & Khan, R. A. (2019). Stuck in the blend: Challenges faced by students enrolled in blended programs of Masters in Health Professions Education. *Pakistan journal of medical sciences*, 35(4), 929. <https://doi.org/10.12669/pjms.35.4.12>
- Nasir, M. K. M. (2020). The Influence of Social Presence on Students' Satisfaction toward Online Course. *Open Praxis*, 12(4), 485-493. <https://doi.org/10.5944/openpraxis.12.4.1141>
- Nazir, M., & Brouwer, N. (2019). Community of inquiry on Facebook in a formal learning setting in higher education. *Education Sciences*, 9(1), 10. <https://doi.org/10.3390/educsci9010010>
- Olpak, Y. Z., & Kiliç Çakmak, E. (2018). Examining the reliability and validity of a Turkish version of the Community of Inquiry Survey. *Online Learning*, 22(1), 147-161. <https://doi.org/10.24059/olj.v22i1.990>
- Parrish, C. W., Guffey, S. K., Williams, D. S., Estis, J. M., & Lewis, D. (2021). Fostering Cognitive Presence, Social Presence and Teaching Presence with Integrated Online—Team-Based Learning. *Tech Trends*, 1-12. <https://doi.org/10.1007/s11528-021-00598-5>
- Patwardhan, V., Rao, S., & Prabhu, N. (2020). Community of Inquiry (CoI) Framework and Course Design as Predictors of Satisfaction in Emergency Remote Teaching: Perspectives of Hospitality Management Students. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, 16(4), 94-103. <https://doi.org/10.20368/1971-8829/1135315>
- Prestridge, S., & Cox, D. (2021). Play like a team in teams: A typology of online cognitive-social learning engagement. *Active Learning in Higher Education*, 1469787421990986. <https://doi.org/10.1177/1469787421990986>
- Richardson, J. C., & Swan, K. (2003). Examining social presence in online courses in relation to students' perceived learning and satisfaction. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 7(1), 68-88.
- Rolim, V., Ferreira, R., Lins, R. D., & Găsević, D. (2019). A network-based analytic approach to uncovering the relationship between social and cognitive presences in communities of inquiry. *The Internet and Higher Education*, 42, 53-65. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2019.05.001>

- Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.
- Rourke, L., Anderson, T., Garrison, D. R. & Archer, W. (1999) Assessing Social Presence in Asynchronous Text-based Computer Conferencing. *Journal of Distance Education*, 14(2), 50-71.
- Rourke, L., Anderson, T., Garrison, D. R., & Archer, W. (2001a). Assessing social presence in asynchronous, text-based computer conferencing. *Journal of Distance Education*, 14(2), 51-70. <http://hdl.handle.net/2149/732>
- Shea, P., & Bidjerano, T. (2009). Community of inquiry as a theoretical framework to foster “epistemic engagement” and “cognitive presence” in online education. *Computers & Education*, 52(3), 543-553.
- Shea, P., & Bidjerano, T. (2013). Understanding distinctions in learning in hybrid, and online environments: An empirical investigation of the community of inquiry framework. *Interactive Learning Environments*, 21(4), 355-370. <https://doi.org/10.1080/10494820.2011.584320>
- Shea, P., Hayes, S., Uzuner-Smith, S., Gozza-Cohen, M., Vickers, J., & Bidjerano, T. (2014). Reconceptualizing the community of inquiry framework: An exploratory analysis. *The Internet and Higher Education*, 23, 9-17. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2014.05.002>
- Sidiropoulou, Z., & Mavroidis, I. (2019). The Relation Between the Three Dimensions of the Community of Inquiry and the Learning Styles of Students in a Distance Education Programme. *iJET*, 14(23), 180-192. <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i23.11564>
- Smadi, O., Parker, S., Gillham, D., & Müller, A. (2019). The applicability of community of inquiry framework to online nursing education: A cross-sectional study. *Nurse education in practice*, 34, 17-24. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2018.10.003>
- Smidt, E., Chau, M. H., Rinehimer, E., & Leever, P. (2021). Exploring engagement of users of Global Englishes in a community of inquiry. *System*, 98, 102477. <https://doi.org/10.1016/j.system.2021.102477>
- Solimani, E., Ameri-Golestan, A., & Lotfi, A. (2019). Flipped vs. Unplugged Instructions: Sailing EFL Learners' Oral Proficiency through Virtual and Real Learning Communities. *International Journal of Instruction*, 12(3), 459-480. <https://doi.org/10.29333/iji.2019.12328a>
- Stenbom, S. (2018). A systematic review of the Community of Inquiry survey. *The Internet and Higher Education*, 39, 22-32. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2018.06.001>
- Stewart, M. K. (2019). The community of inquiry survey: An assessment instrument for online writing courses. *Computers and Composition*, 52, 37-52. <https://doi.org/10.1016/j.compcom.2019.01.001>
- Taft, S. H., Kesten, K., & El-Banna, M. M. (2019). One Size Does Not Fit All: Toward an Evidence-Based Framework for Determining Online Course Enrollment Sizes in Higher Education. *Online Learning*, 23(3), 188-233. <https://doi.org/10.24059/olj.v23i3.1534>
- Tan, C. (2020). The impact of COVID-19 on student motivation, community of inquiry and learning performance. *Asian Education and Development Studies*, 10(2), 308-321. <https://doi.org/10.1108/aeds-05-2020-0084>
- Thurber, D., & Trautvetter, L. (2020). Examining Student Reported Interaction and Satisfaction in Higher Education Administration Graduate Seminar-Style Blended Courses. *Online Learning*, 24(3). <https://doi.org/10.24059/olj.v24i3.2102>

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

Torcivia Prusko, P., Robinson, H., Kilgore, W., & Al-Freih, M. (2020). From Design to Impact: A Phenomenological Study of HumanMOOC Participants' Learning and Implementation into Practice. *Online Learning*, 24(2), 166-186. <https://doi.org/10.24059/olj.v24i2.2003>

Tseng, H. (2020). An exploratory study of students' perceptions of learning management system utilisation and learning community. *Research in Learning Technology*, 28. <https://doi.org/10.25304/rlt.v28.2423>

Yin, B., & Yuan, C. H. (2021). Precision Teaching and Learning Performance in a Blended Learning Environment. *Frontiers in Psychology*, 12, 141. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.631125>

Yang, X., Zhang, M., Kong, L., Wang, Q., & Hong, J. C. (2020). The Effects of Scientific Self-efficacy and Cognitive Anxiety on Science Engagement with the "Question-Observation-Doing-Explanation" Model during School Disruption in COVID-19 Pandemic. *Journal of Science Education and Technology*, 1-14. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-40814/v1>

Yang, L., & Mohd, R. B. S. (2020). The relationship between critical thinking and the community of inquiry model: a quantitative study among EFL university students in China. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 965-973. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1814359>

Waddington, A., & Porter, S. (2021). Developing social presence in online learning among nurses: Exploration of the community of inquiry models domain of social using a qualitative descriptive design. *Nurse Education in Practice*, 52 (2021), 103000. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103000>

Williams, E. A., Duray, R., & Reddy, V. (2006). Teamwork orientation, group cohesiveness, and student learning: A study of the use of teams in online distance education. *Journal of Management Education*, 30(4), 592-616. <https://doi.org/10.1177/1052562905276740>

Witthaus, G. (2018). Findings from a case study on refugees using MOOCs to (re) enter higher education. *Open Praxis*, 10(4), 343-357. <https://doi.org/10.5944/openpraxis.10.4.910>

Wu, W. C. V., Hsieh, J. S. C., & Yang, J. C. (2017). Creating an online learning community in a flipped classroom to enhance EFL learners' oral proficiency. *Journal of Educational Technology & Society*, 20(2), 142-157.

Özgeçmiş

Dilara Arzugül AKSOY, 2010 yılında İstanbul Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümüne, 2012 yılında çift anadal programıyla Sınıf Öğretmenliği Bölümüne başladı. 2014 yılında bölüm birincisi olarak mezun oldu. 2016 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi anabilim dalında yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2017 Eylül ayında sınıf öğretmeni olarak Erzurum'a atandı ve bir buçuk yıl görev yaptı. Aksoy, 2019 yılından beri Bayburt Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. 2018'de başladığı Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi anabilim dalı doktora programına halen devam etmektedir.

Aksoy, D. A., Bingöl, İ., & Bozkurt, A. (2022). Sorgulama Topluluğu Kuramı. E. Kurşun, S. Yıldırım, & S. Karaman (Eds), *Açık ve Uzaktan Öğrenme Kuramları* (s. 209-243). Nobel.

İsa BİNGÖL, Bayburt Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünden lisans ve yüksek lisans derecesine sahip olan Bingöl yine aynı alanda doktora eğitimine devam etmektedir. Kitlesel açık çevrimiçi dersler, uzaktan eğitim, açık ve uzaktan öğrenme, öğretim tasarımı ve materyal geliştirme öncelikli çalışma alanlarındandır. Bunların yanında insan bilgisayar etkileşimi ve göz izleme yöntemi çalışmaları ilgi alanları arasındadır.

Aras BOZKURT, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesinde öğretim üyesidir. Bozkurt, Uzaktan Eğitim bölümünden yüksek lisans ve doktora derecesine sahiptir. Bozkurt'un öncelikli ilgi alanları uzaktan eğitim, açık ve uzaktan öğrenme, çevrimiçi öğrenme ve eğitim teknolojileridir. Bozkurt aynı zamanda bağlantıcılık, rizomatik öğrenme, hetagoji gibi kuramsal, kavramsal yaklaşımlar ile sosyal ağ analizi, duygu analizi ve veri madenciliği gibi araştırma paradigmalarıyla ilgilenmektedir.

Basım Öncesi